

PIRLS 2021 – PISA 2022

LEGENDE LÆSNING GENNEM SCENARIEDIDAKTIK

UCL, TORSDAG D. 12. DECEMBER 2024

Slides:
kortlink.dk/mrsh

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

12. DECEMBER 2024

LEGENDE LÆSNING GENNEM SCENARIEDIDAKTIK

SIMON SKOV FOUGT

LEKTOR

DAGSORDEN

- PIRLS og danske elevers læsekompetence
- Scenariendidaktik i et læseperspektiv
- **Pause**
- ON FIRE-modellen: Planlægning/ skitse af et scenariendidaktisk forløb i grupper
 - Med fokus på læsning
 - Afdelingsopdelt
 - Blandet: Lærereuddannede, lærere, lærerstuderende

HVEM ER JEG?

- Lektor i literaturforskning på DPU
 - National forskningsleder på PIRLS
 - Lærerkompetenceudvikling
 - Scenariedidaktik
 - It- og teknologiforståelse
 - Læsning
 - Læremidler
- Læremiddelforfatter og -konsulent – 25 år
- Lærer – 12 år
- Seminarledjunkt/ lektor – 5 år
- Forlagsredaktør – 1 år

LÆSNING , PIRLS OG PISA BAGGRUND OG RESULTATER

DPU- DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

12. DECEMBER 2024

LEGENDE LÆSNING Gennem SCENARIEDIDAKTIK

SIMON SKOV FOUGT

LEKTOR

PIRLS 2021

4. klasse

Umiddelbart efter indskoling

IEA

Skoler → Klasser

Skoletype og Skolestørrelse

197 skoler

4.816 elever

Samlet eksklusion: 9% (10% i 2016)

6% ”alvorlige læse- og skrivevanskeligheder”

Hjælpe midler ikke tilladt

Skønlitterære og informerende tekster, inkl. PIRLS-tekster

2006, 2011, 2016, 2021

Fokus kun på læsning

Elev, forældre, dansklærere, skoleleder

Statistik: Tre sværhedsgrader af tekster

500-points skala (første PIRLS-undersøgelse 2001)

Spredning på 100 (standardafvigelse)

Simon Skov Fougst, Katja Neubert, Rune Müller Kristensen, Rebekka Hegaard Gabrielsen, Louise Mølbæk og Christian Christrup Kjeldsen

Danske
elevers læse-
kompetence
i 4. klasse

Resultater af
PIRLS-undersøgelsen
2021

Aarhus Universitet

PISA 2022 LÆSNING

15-årige

Slutningen af skoleforløbet

OECD

Skoler → Elever

Skolestørrelse, etnicitet

327 skoler

6.200 elever

Samlet eksklusion: 11,5% (5,7% i 2018)

6% ”alvorlige læse- og skrivevanskeligheder”

Hjælpe midler ikke tilladt

Fagtekster, online artikler og sociale medier, skønlitterære tekster

2000, 2003, 2006, 2009, 2012, 2015, 2018, 2022

Naturfag, matematik og læsning

Elev (dansk lærer, skoleleder)

Adaptiv

500-points skala (første PISA-undersøgelse 2000)

Spredning på 100 (standardafvigelse)

PISA 2022
Læsning

Delrapport

VIVE

500 i PISA ≠ 500 i PIRLS

PIRLS 2021

Fire læseforståelseprocesser

- Finde og uddrage informationer udtrykt direkte i teksten
- Drage direkte følgeslutninger
- Fortolke og samordne centrale ideer og informationer
- Vurdere og tage kritisk stilling til indhold og tekstuelle elementer

Fire kompetenceniveauer

- Meget højt niveau (615 point): Avanceret læsning
- Højt niveau (550 point): Billedsprog/ Kildekritik
- Middelniveau (475 point): Fortolke og samordne

- Lavt niveau (400 point): Drage enkelte følgeslutninger
- Under lavt niveau (<400 point): Afkodning af enkeltord og sætningsdele

Simon Skov Fougst, Katja Neubert, Rune Müller Kristensen, Rebekka Hegaard Gabrielsen, Louise Mølbæk og Christian Christrup Kjeldsen

Danske elevers læsekompetence i 4. klasse

Resultater af
PIRLS-undersøgelsen
2021

Aarhus Universitet

PISA 2022

Tre læseforståelseprocesser

- Finde information
- Forstå
- Evaluere og reflektere

Otte kompetenceniveauer

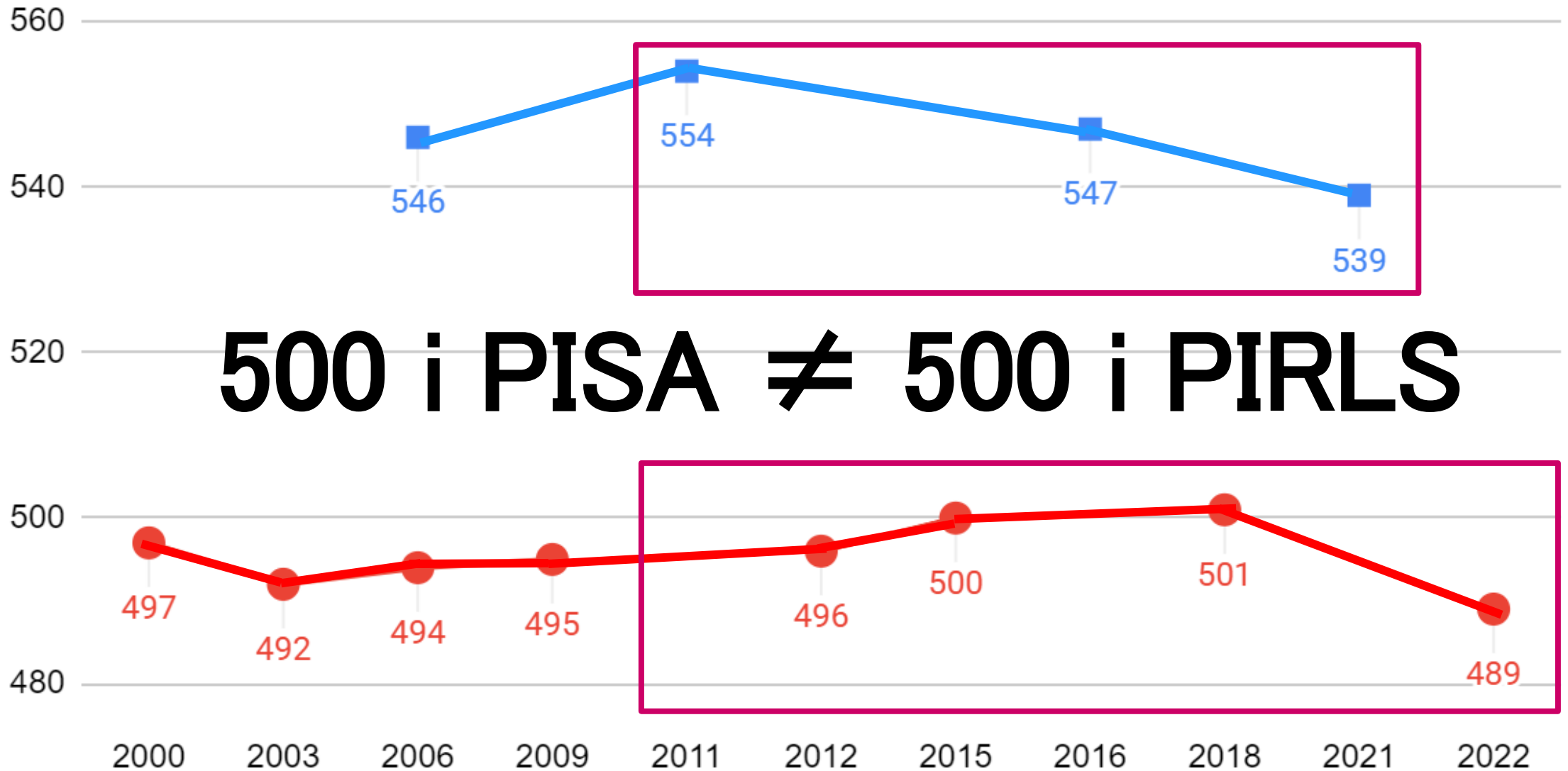
- 6: (698 point)
- 5: (626 point)
- 4: (553 point)
- 3: (480 point)
- 2: (407 point)

- 1a: (335 point)
- 1b: (261 point)
- 1c: (189 point)

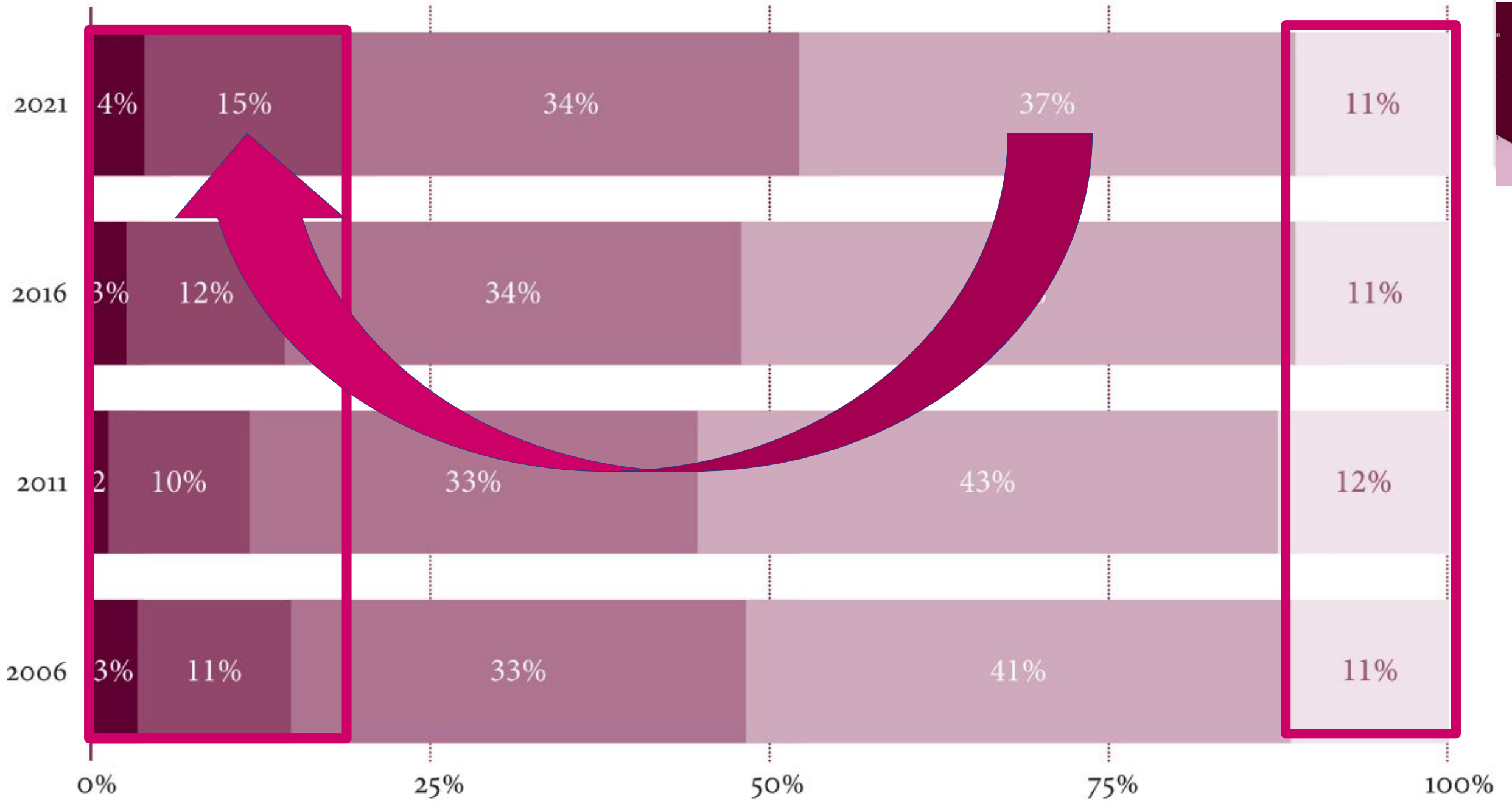
FUNKTIONELLE LÆSERE

FUNKTIONELLE ANALFABETER

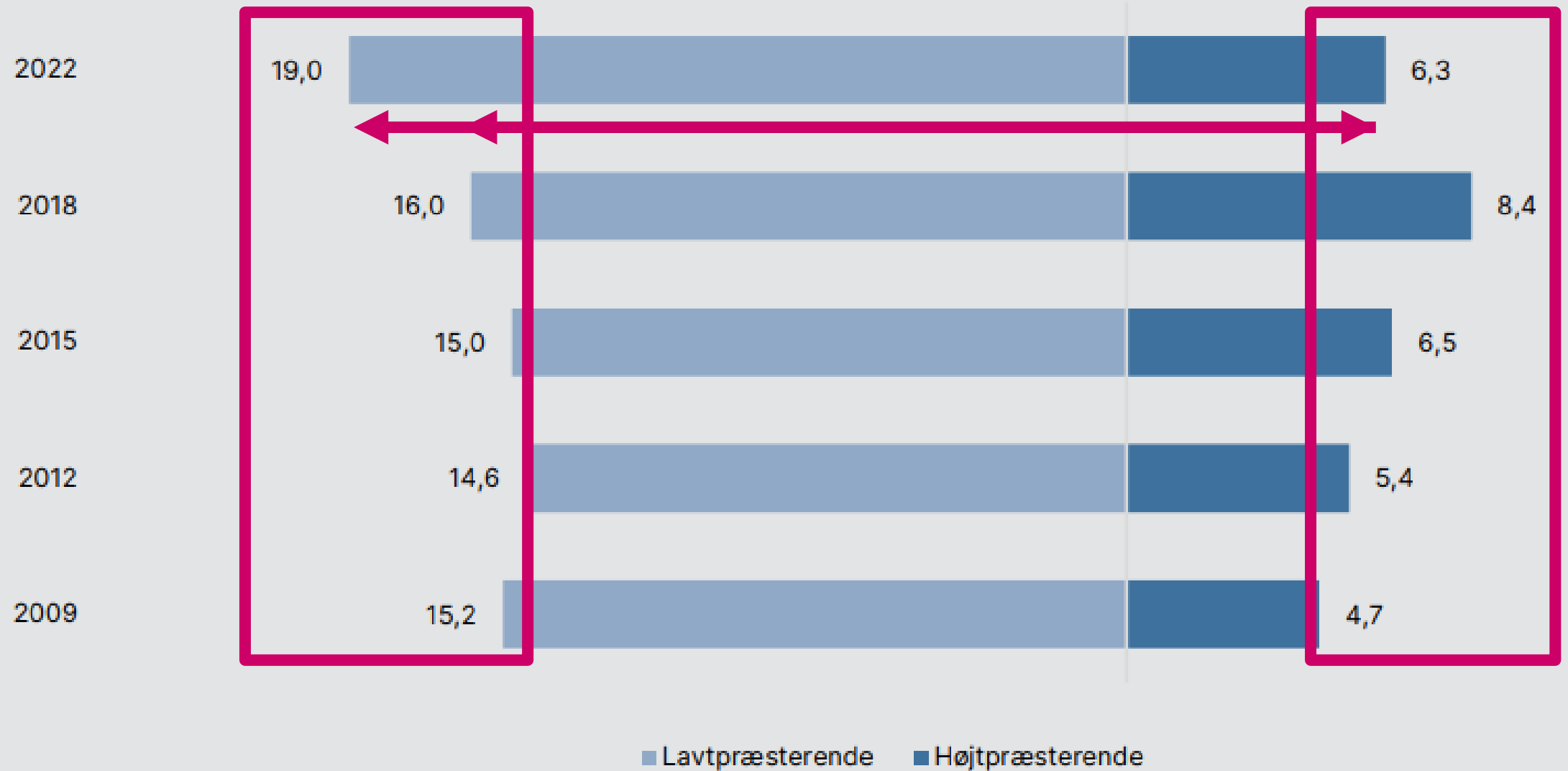
R

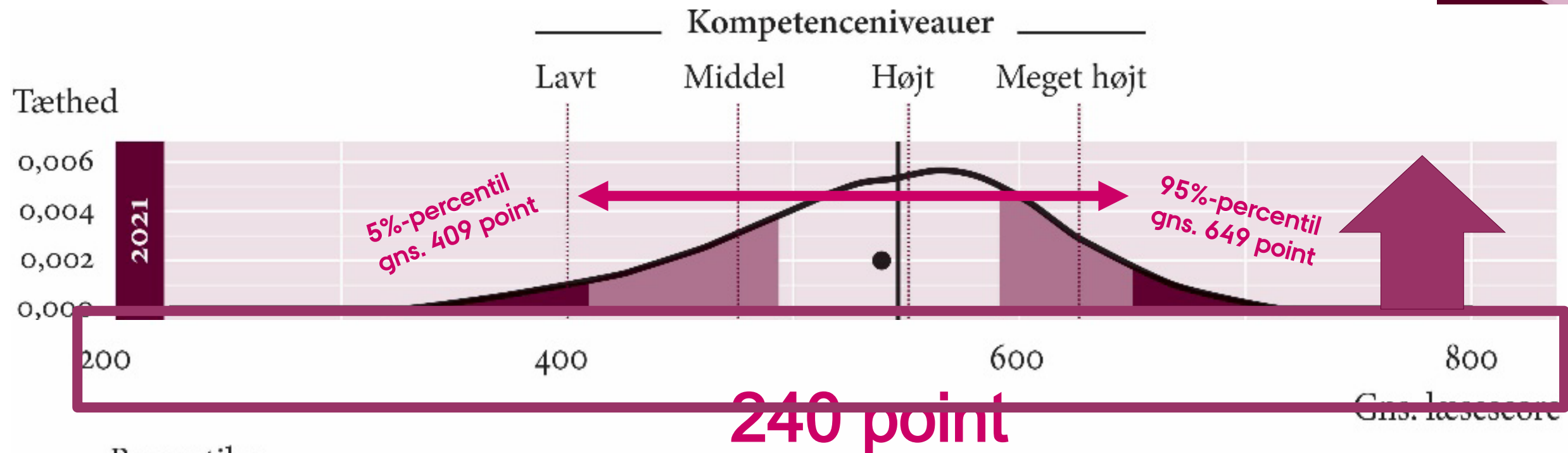
■ PIRLS ● PISA

Figur 3.6 Udvikling i andelen af lavt og højt præsterende læsere for Danmark

SPREDNING-PIRLS 2021

Percentiler

Gennemsnitlig læsescore er angivet med en prik.

Medianen er angivet med en lodret streg.

SPREDNING-PIRLS 2021

Den danske spredning i læsning, 2006-2021.

Undersøgelse	Spredning	Diff. til 2021	P-værdi for diff.
2021	73 (1,8)		
2016	68 (1,9)	5 (2,6)	0,046 * ↑
2011	64 (1,3)	9 (2,2)	0,000 *** ↑
2006	70 (1,6)	3 (2,4)	0,162

Note: Kolonnen ”Diff. til 2021” henviser til spredningen i 2021 og dens relation til spredningen i de forskellige undersøgelsesrunder.

Standardfejl angivet i parentes.

° p < 0,1; * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001

Fire læseforståelsesprocesser

- Finde og uddrage informationer udtrykt direkte i teksten
- Drage direkte følgeslutninger
- Fortolke og samordne centrale ideer og informationer
- Vurdere og tage kritisk stilling til indhold og tekstuelle elementer

Tre læseforståelsesprocesser

- Finde information
- Forstå
- Evaluere og reflektere

Fire kompetenceniveauer

- Meget højt niveau (625 point): Avanceret læsning
- Højt niveau (550 point): Billedsprog/Kildekritik
- Middel niveau (475 point): Fortolke og samordne

Otte kompetenceniveauer

- 6: (698 point)
- 5: (626 point)
- 4: (553 point)
- 3: (480 point)
- 2: (407 point)

- Lavt niveau (< 400 point): Drage enkelte følgeslutninger
- Under lavt niveau (< 400 point): Anke de enkelte ord og sætningsdele

- 1d: (385 point)
- 1b: (282 point)
- 1c: (189 point)

FUNKTIONELLE ANALFABETER

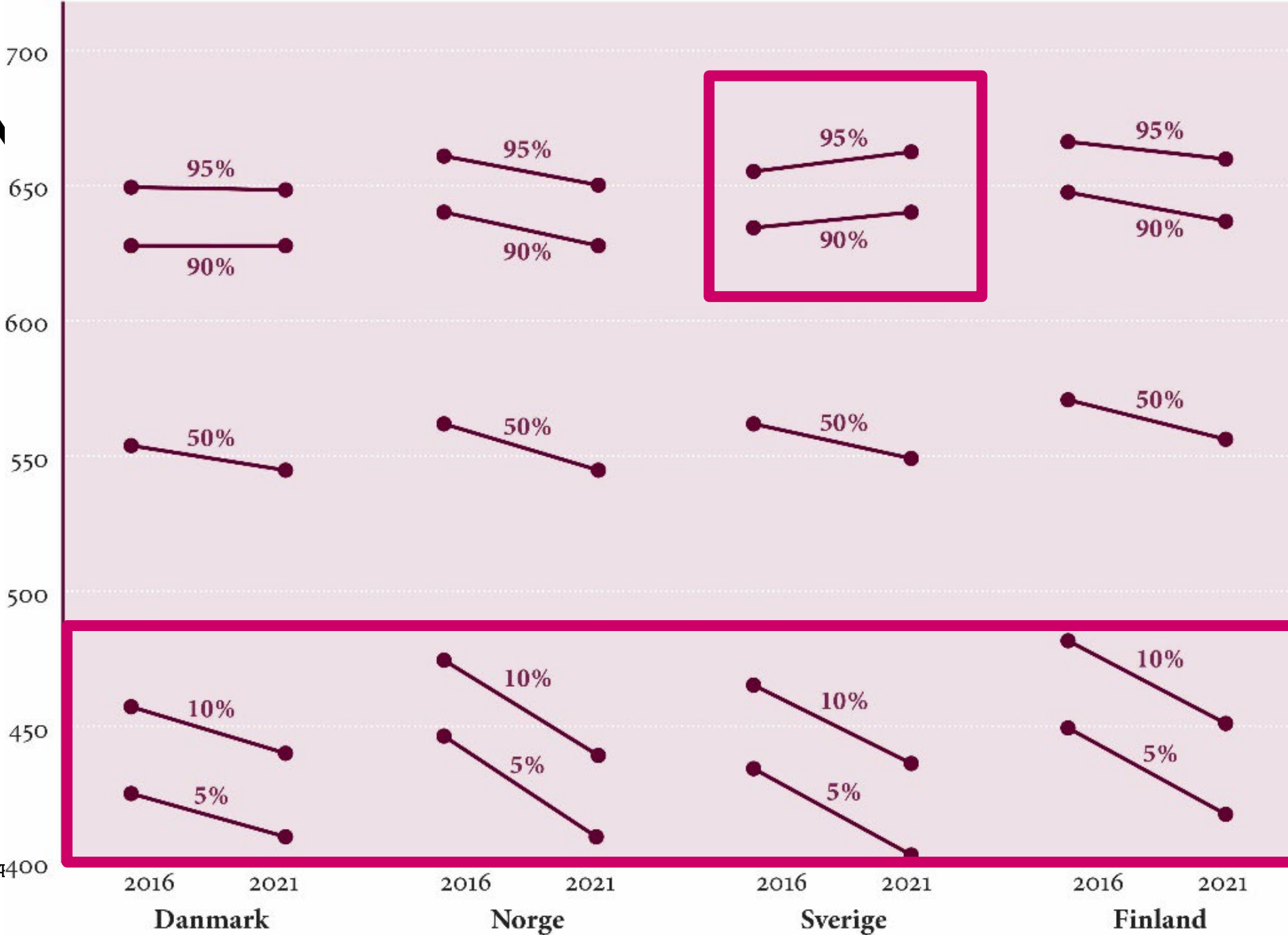
Op mod

25 %

SPREDNING

Gns. læsescore

Udvikling i læsning af forskellige teksttyper, Danmark, 2006-2021.

Undersøgelse	Gennemsnitlig score	Difference til tidl. runder	Cohen's <i>d</i>	<i>P</i> -værdi på differencen
Skønlitterære tekster				
2021	546 (2,6)			
2016	551 (2,2)	-6 (3,4)	-0,08	0,090 .
2011	555 (1,8)	-10 (3,1)	-0,14	0,003 ** ↓
2006	549 (2,5)	-4 (3,6)	-0,05	0,300
Informerende tekster				
2021	536 (2,1)			
2016	543 (2,5)	-7 (3,3)	-0,10	0,032 * ↓
2011	553 (1,9)	-17 (2,8)	-0,25	<,001 *** ↓
2006	543 (2,6)	-7 (3,3)	-0,09	0,047 * ↓

Note: Kolonnen "Difference til tidl. runder" henviser til den gennemsnitlige læsescore for hhv. skønlitterære tekster og informerende tekster og dens relation til gennemsnitsscoren for de respektive teksttyper i tidligere undersøgelsesrunder.

Standardfejl angivet i parentes.

° $p < 0,1$; * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$

Tabel 3.3 Hvor ofte gør du disse ting uden for skolen **Jeg læser for sjov.** Elevspørgeskema, 2016-2021, andele og elevscore.

LÆSI

Det er læsning at skønlitterære tekster i fritiden, der hænger sammen med elevernes læsekompetence

	2016	2017	2018	2019
Andele	21 (1,0)	39 (1,2)	26 (0,8)	15 (0,6)
Elevscore	529 (3,6)	551 (2,4)	561 (3,0)	547 (4,4)

Note: Standardfejl angivet i parentes.

PIGERS OG DRENGES

12 point vs. 240 point

Kønsskille i læs

erence-analyse.

2021	545 (2,6)
2016	554 (2,6)
2011	560 (1,9)
2006	553 (2,7)

År	Diff. i 2021	P-værdi for diff. til diff.
2016	-1 (4,3)	0,852
2011	0 (3,7)	0,906
2006	-1 (4,4)	0,786

Note: Standardfejl angivet i parentes.

° p < 0,1; * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001

TOSPROGEDE

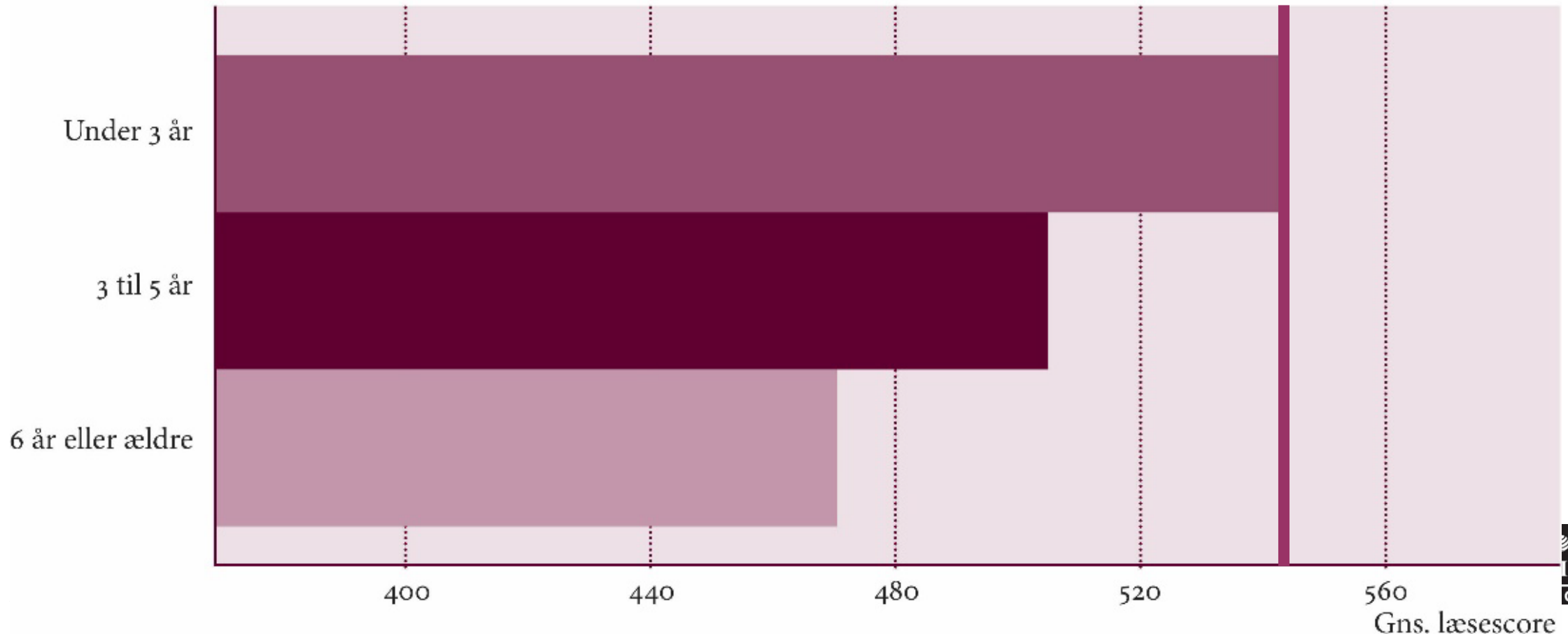
Hvilket/hvilke sprog talte dit barn, inden det begyndte i skole? Dansk. Spørgeskema til hjemmet 2021, andele og elevscore.

	Talte dansk	Talte ikke dansk
Barnet talte dansk i hjemmet inden skolestart		
Andele	97 (0.3)	3 (0.3)
Elevscore	543 (2.1)	493 (9.7)

Note: Standardfejl angivet i parentes.

TOSPROGEDE

Alder ved ankomst til Danmark

DET FUNDAMENTALE PROBLEM

- Andelen af svage læsere stiger
- De svage læsers læsekompetence falder
- Andelen af dygtige læsere er stabil i 4. klasse
- Men **også** faldende blandt 15-årige
- Et signifikant fald i elevers læsekompetence
- Og i gymnasiet
- Og på universitetet

Antal deltagerlande

VAR

—

25

20

15

10

5

0

- Faldet signifikant
- Steget signifikant
- Uændret

SAMME TENDENS
I PISA 2022

2006-2011

2011-2016

2016-2021

DPU-DAN
AARHUS UNIVER

FALD I NORDEN- PISA OG PIRLS

	PIRLS 20162021	PISA 20182022
Danmark	-8	-12
Sverige	-12	-19
Norge	-20	-23
Finland	-17	-30

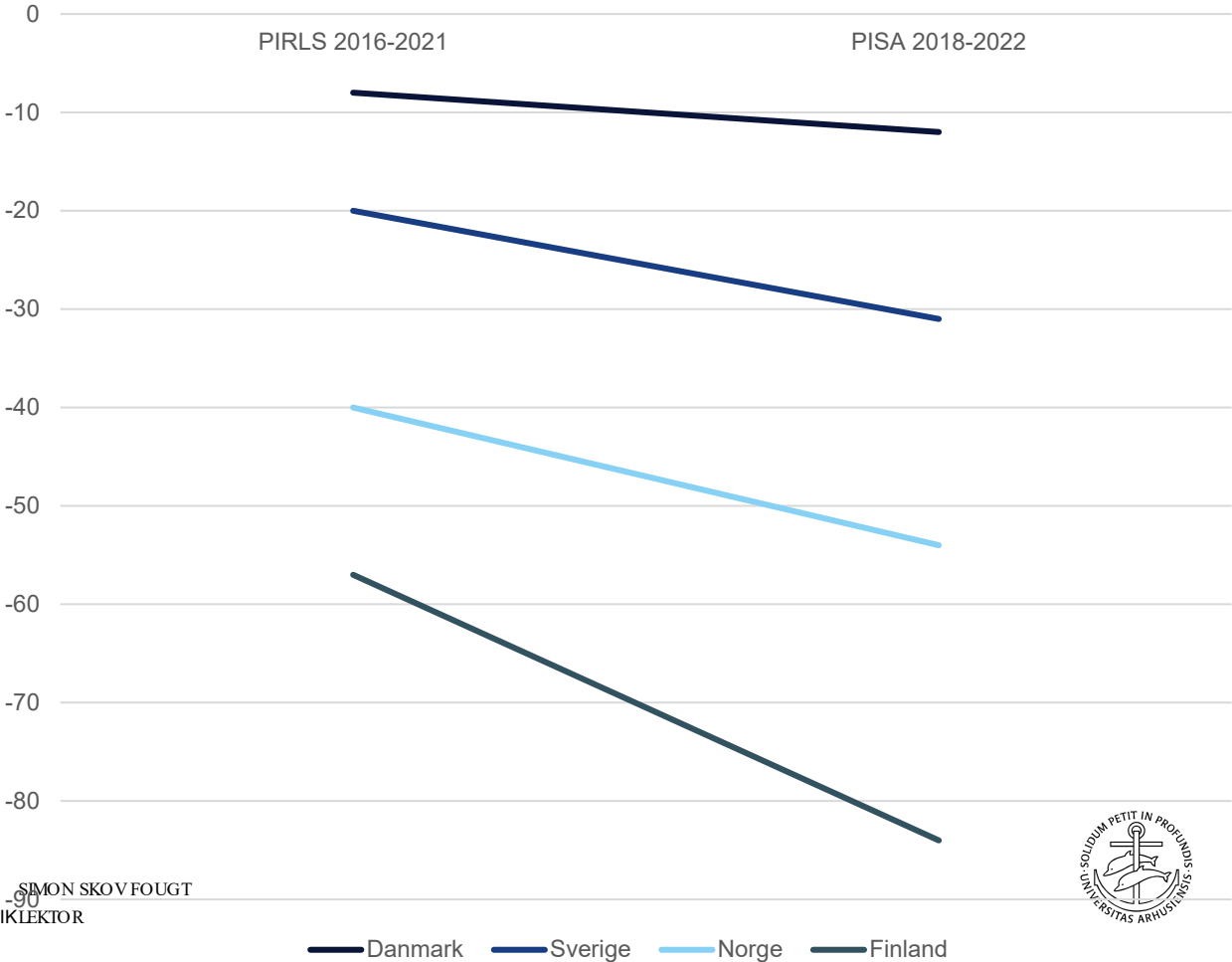
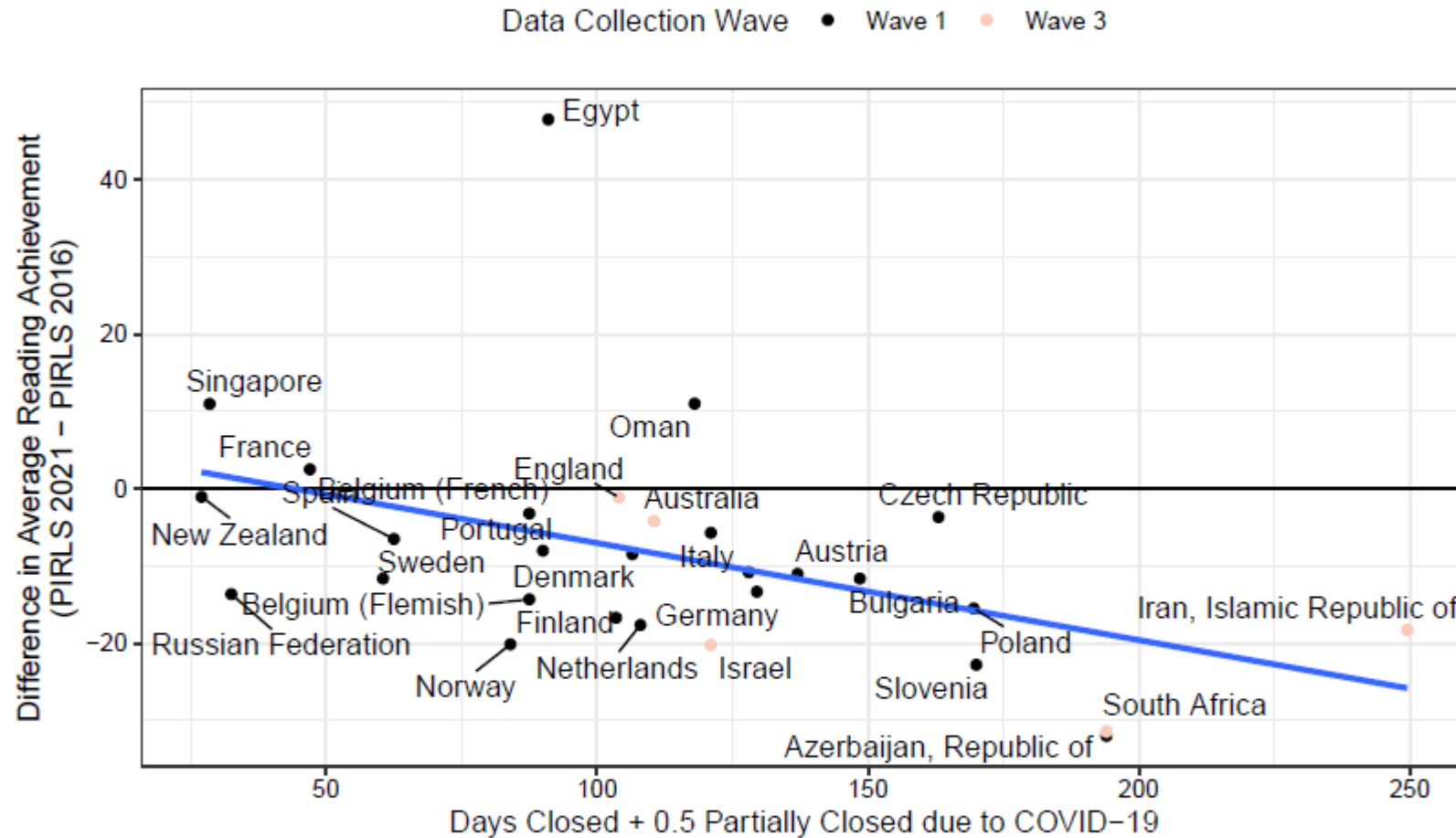

Fig. 1 Relationship between School-Closure Duration and Changes in Average Student Reading Achievement between PIRLS 2016 and 2021

Note: The correlation between the two measures is moderate ($r = -0.44$). Egypt stands out as an outlier in the plot as it showed by far the largest positive change in average reading achievement. However, there are some questions about the reliability of the results in Egypt as between 15% and 25% of students had achievement too low for estimation (Mullis, von Davier, Foy, & Fishbein, 2023). Therefore, we urge the reader to interpret the results in Egypt with caution. Removing Egypt from the sample leads to a slightly stronger correlation ($r = -0.56$).

Policies and Student Reading Evidence Across Countries

Kennedy¹ and Rolf Strietholt¹

Institute for the Evaluation of Educational Quality (IEA), Hamburg, Germany.

Contact: alec.kennedy@iea-hamburg.de; strietholt@iea-hamburg.de

Abstract

Disrupted education worldwide as educational institutions have been forced to close schools to contain the spread of COVID-19. The duration and intensity of school closures varied greatly internationally. This study examines international variation in school closure effects on student reading achievement using representative trend data from more than 40 countries to examine whether the length of school closures is related to changes in student achievement before and after the pandemic.

Student reading

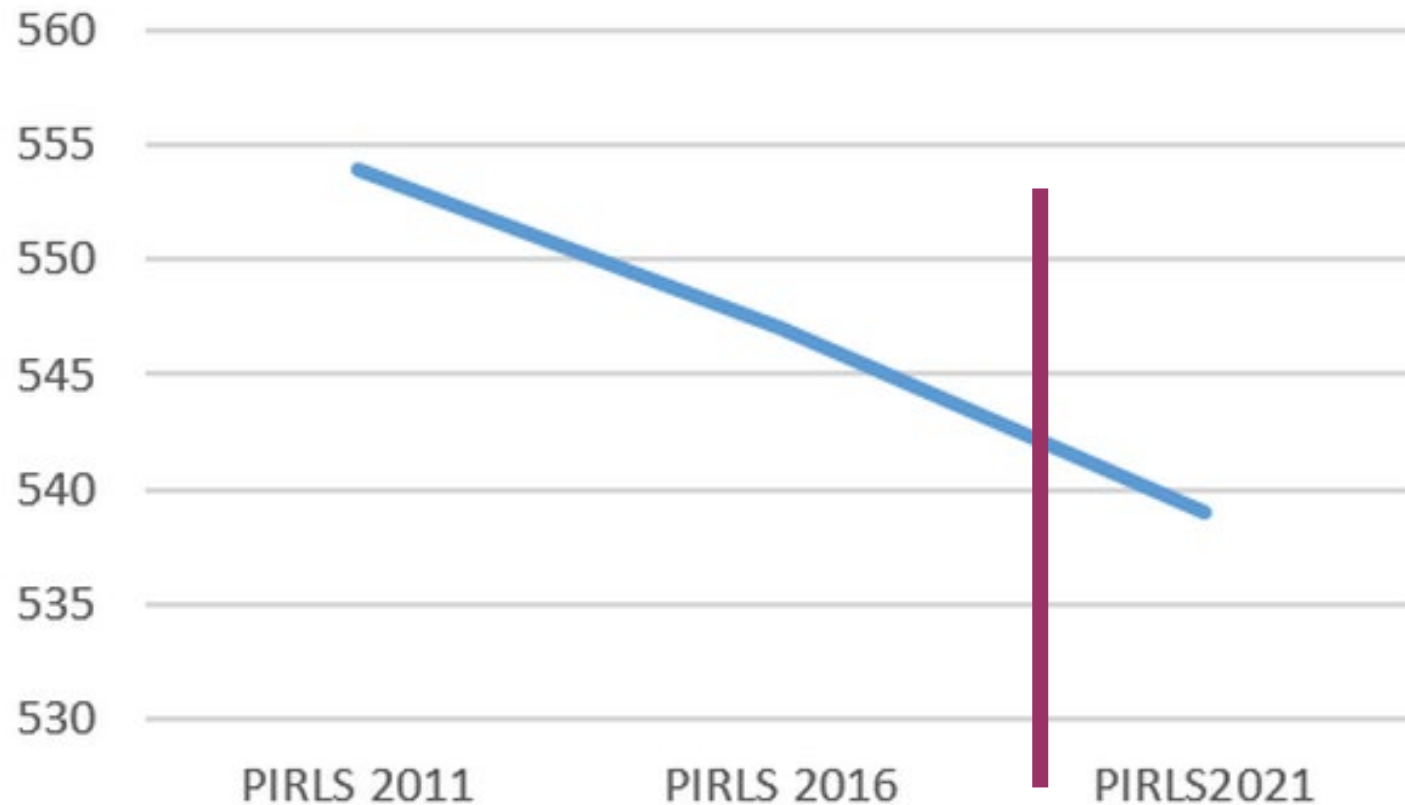
the loss of a little

and those without

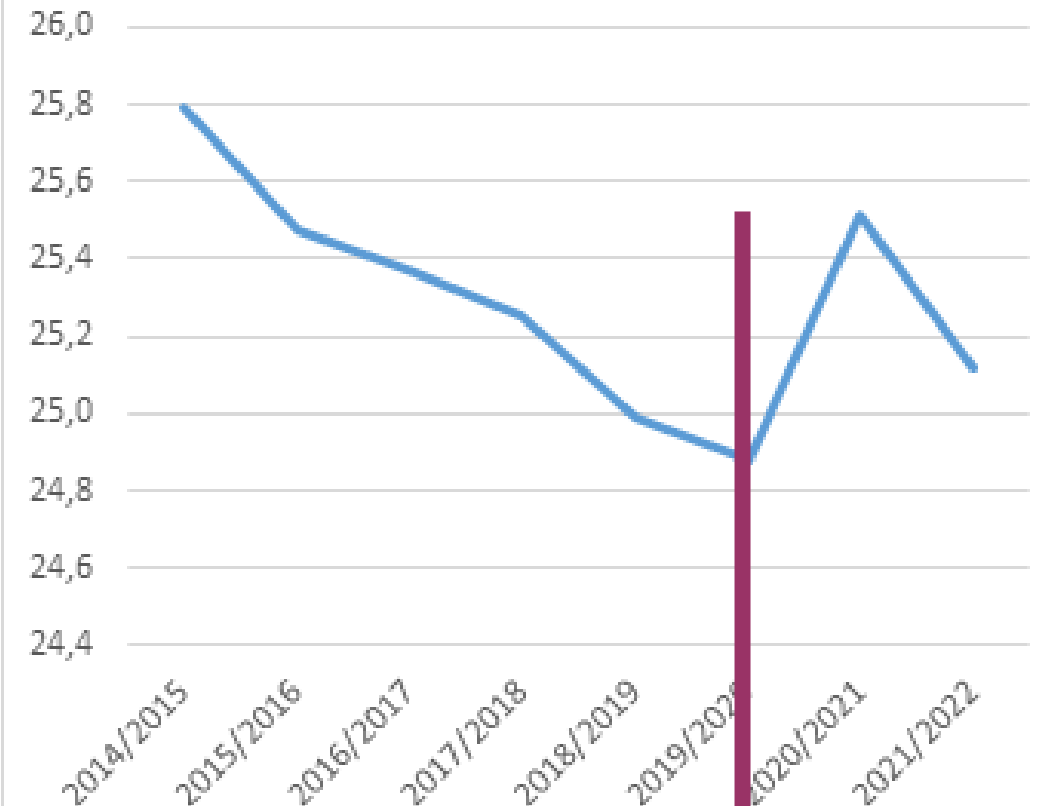

NATIONALE TEST I LÆSNING, 4. KLASSE

PIRLS 2011-2021

Gennemsnitligt normbaseret Resultat - Landstal

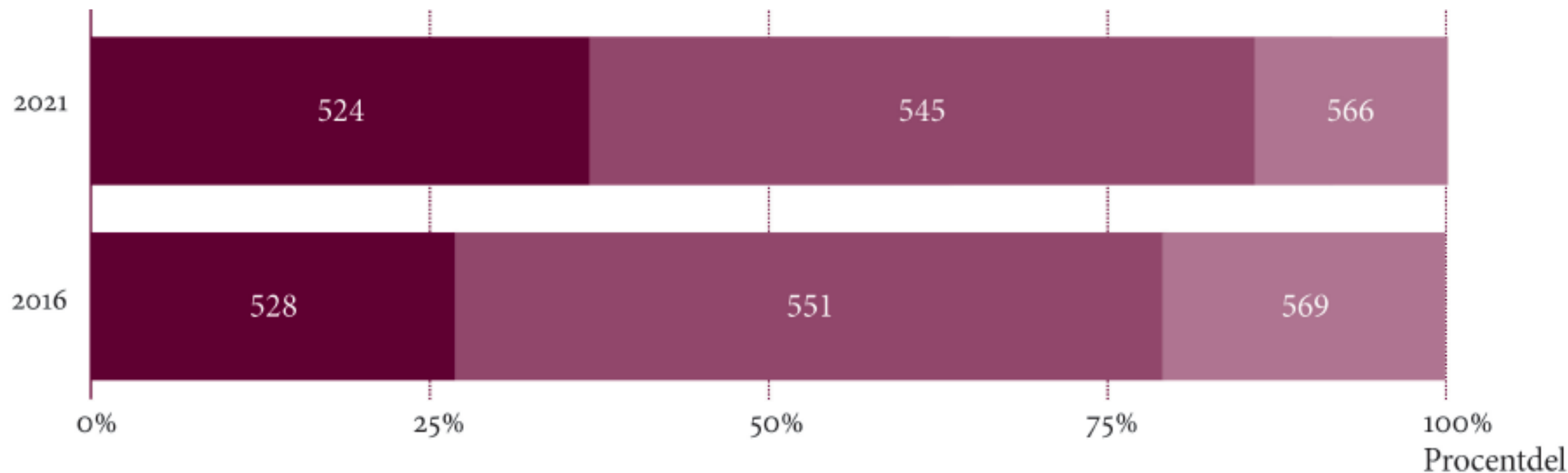

FALDENDE LÆSEGLÆDE

Elevernes læseglæde. Skala baseret på elevspørgeskema, 2016-2021.

	Kan rigtig godt lide at læse	Kan i nogen grad lide at læse	Kan ikke lide at læse
2021			
Andele	14 (0,7)	50 (0,9)	36 (1,1)
Elevscore	566 (4,2)	545 (2,5)	524 (3,0)
2016			
Andele	20 (0,8)	53 (1,0)	27 (1,2)
Elevscore	569 (2,9)	551 (2,4)	528 (3,2)

Note: Standardfejl angivet i parentes.

Læseglæde

Kan ikke lide at læse

Kan i nogen grad lide at læse

Kan rigtig godt lide at læse

Tal på figur angiver gennemsnitsscore.

Elevernes læseglæde. Skala baseret på elevspørgeskema, 2016-2021.

FALDENDE LÆSEGLÆDE

Forældrenes læseglæde. Skala baseret på spørgeskema til hjemmet, 2021, andele og elevscore opgjort efter ressourcer i hjemmet.

	Synes godt om	Synes om	Synes ikke om
Alle elever 2021			
Andele	39 (1,0)	42 (0,9)	19 (0,7)
Elevscore	557 (2,6)	539 (2,6)	514 (3,4)
Alle elever 2016			
Andele	44 (1,1)	38 (1,0)	17 (0,7)
Elevscore	564 (2,3)	542 (2,7)	530 (3,6)

DEN KLASSISKE GENDRIVELSE

- Udtryk for demokrati – danske elever tør sige deres mening
- Balance
- Bias?
- Muligt
- Stadig signifikant fald
- **OPMÆRKSOMHED**

RESSOURCER I HJEMMET

- 54% høj
- 46% middel/ lav

- Ressourcer i hjemmet
- **ALTAFGØRENDE**

Antal bøger i hjemmet:

- 1) 0-10
- 2) 11-25
- 3) 26-100
- 4) 101-200
- 5) Flere end 200

Antal børnebøger i hjemmet:

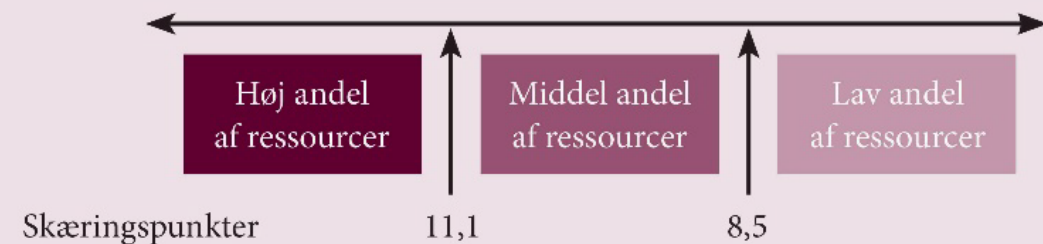
- 1) 0-10
- 2) 11-25
- 3) 26-50
- 4) 51-100
- 5) Flere end 100

Højeste gennemførte uddannelse for mindst én forælder/omsorgsperson:

- 1) Uafsluttet grundskole
- 2) Folkeskolens afgangsprøve
- 3) Ungdomsuddannelse
- 4) Kort eller mellemlang videregående uddannelse
- 5) Lang videregående uddannelse eller ph.d.

Højeste beskæftigelse for mindst én forælder/omsorgsperson:

- 1) Har aldrig haft lønnet arbejde, andet eller faglært arbejde
- 2) Kontor-, salgs- og servicesektor
- 3) Ejer af mindre virksomhed
- 4) Ledelse på øverste plan og færdigheder på højeste niveau eller færdigheder på mellemniveau

Tabel 3.12 I en typisk uge, hvor meget tid bruger du normalt selv derhjemme på at læse?
Spørgeskema til hjemmet, 2016-2021, andele og elevscore opgjort efter ressourcer i hjemmet.

	Mindre end en time om ugen	1 til 5 timer om ugen	6 til 10 timer om ugen	Mere end 10 timer om ugen
Alle elever 2021				
Andel	6 (0,4)	41 (0,8)	28 (0,8)	24 (0,8)
Score	509 (6,2)	531 (2,9)	549 (2,9)	556 (3,1)
Alle elever 2016				
Andel	7 (0,5)	45 (0,9)	30 (0,8)	18 (0,8)
Score	535 (5,0)	545 (2,8)	556 (2,9)	557 (4,1)
Andele efter ressourcer i hjemmet 2021				
Høj	3 (0,4)	30 (1,0)	34 (1,2)	33 (1,2)
Middel	11 (0,9)	53 (1,2)	22 (1,1)	14 (0,8)
Elevscore efter ressourcer i hjemmet 2021				
Høj	548 (11,9)	558 (3,6)	561 (3,4)	569 (3,0)
Middel	496 (6,3)	513 (3,4)	527 (4,1)	520 (6,2)

Note: Standardfejl angivet i parentes.

Øverste del er baseret på elever, der både har gennemført læseundersøgelsen, og som har svaret på elevspørgeskemaet. Den nederste del er baseret på elever, der også har gyldige besvarelser fra spørgeskemaet til hjemmet. Skalaen for ressourcer i hjemmet er blevet ændret fra 2016 til 2021, hvorfor vi kun inddrager opgørelsen for ressourcer i hjemmet for PIRLS 2021.

Tabel 3.13 Hvor ofte læser du for din egen fornøjelses skyld, når du er hjemme? Spørgeskemaet til hjemmet, 2021, andele og elevscore opgjort efter ressourcer i hjemmet.

	Hver dag eller næsten hver dag	1-2 gange om ugen	1-2 gange om måneden	Aldrig eller næsten aldrig
Alle elever				
Andel	44 (1,0)	29 (0,8)	15 (0,6)	12 (0,6)
Score	550 (2,6)	540 (3,0)	527 (3,9)	526 (4,1)
Andele efter ressourcer i hjemmet				
Høj	53 (1,5)	29 (1,0)	12 (0,8)	6 (0,7)
Middel	34 (1,1)	29 (1,1)	18 (1,0)	19 (1,0)
Elevscore efter ressourcer i hjemmet				
Høj	565 (2,8)	563 (3,9)	550 (5,0)	555 (6,0)
Middel	521 (4,0)	513 (4,4)	511 (5,1)	514 (4,9)

Note: Standardfejl angivet i parentes.

Øverste del er baseret på elever, der både har gennemført læseundersøgelsen, og som har svaret på spørgeskemaet. Den nederste del er baseret på elever, der også har gyldige besvarelser fra spørgeskemaet til hjemmet.

Tabel 3.14 Forældrenes læseglæde. Skala baseret på spørgeskema til hjemmet, 2021, andele og elevscore opgjort efter ressourcer i hjemmet.

	Synes godt om	Synes om	Synes ikke om
Alle elever 2021			
Andele	39 (1,0)	42 (0,9)	19 (0,7)
Elevscore	557 (2,6)	539 (2,6)	514 (3,4)
Alle elever 2016			
Andele	44 (1,1)	38 (1,0)	17 (0,7)
Elevscore	564 (2,3)	542 (2,7)	530 (3,6)
Andele efter ressourcer i hjemmet			
Høj	53 (1,3)	38 (1,1)	9 (0,8)
Middel	22 (1,1)	47 (1,4)	31 (1,2)
Elevscore efter ressourcer i hjemmet			
Høj	567 (2,7)	560 (3,1)	543 (6,2)
Middel	526 (5,2)	519 (3,4)	504 (3,9)

Note: Standardfejl angivet i parentes.

Øverste del er baseret på elever, der både har gennemført læseundersøgelsen, og som har svaret på elevspørgeskemaet. Den nederste del er baseret på elever, der også har gyldige besvarelser fra spørgeskemaet til hjemmet.

Tabel 3.15 Skriftsprogstimulerende aktiviteter inden 1. klasse. Skala baseret på spørgeskema til hjemmet, 2021, andele og elevscore opgjort efter ressourcer i hjemmet.

	Ofte	Nogle gange	Aldrig eller næsten aldrig
Alle elever, 2021			
Andele	41 (0,9)	58 (0,9)	1 (0,2)
Elevscore	551 (2,6)	534 (2,5)	502 (9,7)
Alle elever, 2016			
Andele	36 (1,0)	63 (1,0)	1 (0,2)
Elevscore	564 (2,8)	542 (2,3)	522 (9,1)
Andele efter ressourcer i hjemmet			
Høj	48 (1,2)	51 (1,2)	1 (0,2)
Middel	32 (1,2)	67 (1,2)	2 (0,3)
Elevscore efter ressourcer i hjemmet			
Høj	568 (3,1)	557 (3,0)	535 (28,5)
Middel	521 (3,9)	514 (3,0)	486 (13,5)

Note: Standardfejl angivet i parentes.

Øverste del er baseret på elever, der både har gennemført læseundersøgelsen, og som har svaret på elevspørgeskemaet. Den nederste del er baseret på elever, der også har gyldige besvarelser fra spørgeskemaet til hjemmet.

Tabel 3.16 Skriftsproglige færdigheder inden 1. klasse. Skala baseret på spørgeskemaet til hjemmet, 2016-2021, andele og elevscore opgjort efter ressourcer i hjemmet.

	Meget godt	Rimeligt godt	Ikke godt
Alle elever, 2021			
Andele	28 (0,8)	41 (0,8)	31 (0,8)
Elevscore	572 (2,9)	541 (2,6)	514 (2,9)
Alle elever, 2016			
Andele	27 (0,9)	42 (1,1)	31 (1,1)
Elevscore	579 (3,1)	550 (2,6)	524 (3,0)
Andele efter ressourcer i hjemmet			
Høj	32 (1,2)	40 (1,1)	28 (0,8)
Middel	23 (1,0)	43 (1,2)	34 (1,4)
Elevscore efter ressourcer i hjemmet			
Høj	585 (3,0)	561 (3,1)	539 (3,8)
Middel	549 (4,5)	519 (3,1)	491 (3,6)

Note: Standardfejl angivet i parentes.

Øverste del er baseret på elever, der både har gennemført læseundersøgelsen, og som har svaret på elevspørgeskemaet. Den nederste del er baseret på elever, der også har gyldige besvarelser fra spørgeskemaet til hjemmet.

Tabel 3.22 Forældrenes oplevelse af deres barns skole. Skala baseret på spørgeskema til hjemmet, 2021, andele og elevscore opgjort efter ressourcer i hjemmet.

	Meget tilfreds	Nogenlunde tilfreds	Ikke tilfreds
Alle elever			
Andele	55 (1,2)	35 (1,0)	10 (0,7)
Elevscore	543 (2,7)	541 (2,9)	530 (4,4)
Andele efter ressourcer i hjemmet			
Høj	55 (1,6)	35 (1,4)	10 (0,8)
Middel	56 (1,5)	34 (1,3)	10 (0,9)
Elevscore efter ressourcer i hjemmet			
Høj	566 (3,2)	561 (3,2)	548 (5,5)
Middel	516 (3,0)	516 (4,2)	509 (5,9)

Note: Standardfejl angivet i parentes.

Øverste del er baseret på elever, der både har gennemført læseundersøgelsen, og som har svaret på elevspørgeskemaet. Den nederste del er baseret på elever, der også har gyldige besvarelser fra spørgeskemaet til hjemmet.

RESSOURCER I HJEMMET

Tabel 3.27 Hvor ofte taler dit barn dansk derhjemme? Spørgeskema til hjemmet, 2021, andele og elevscore opgjort efter ressourcer i hjemmet.

	Altid eller næsten altid	Nogle gange eller aldrig
Andele efter ressourcer i hjemmet		
Høj	98 (0,3)	2 (0,3)
Middel	96 (0,5)	4 (0,5)
Elevscore efter ressourcer i hjemmet		
Høj	562 (2,4)	569 (13,3)
Middel	517 (2,6)	491 (9,5)

Note: Standardfejl angivet i parentes.

FAKTORER

- Corona (0,14 point per nedlukket dag – i gennemsnit)
- Ressourcer i hjemmet
 - Skønlitteratur
- Læseglyde og læsehypighed er faldet signifikant
- Læremidlerne (læring smålstyrniseret undervisning)
- Stigende brug af sociale medier
- Læruddannelsen (70 → 40 erts (2013) → 50 (2023))
- Skolebibliotekerne → PMC
 - Specialister → Generalister
- Skolebibliotekauddannelsen
- Lærernes arbejdstid

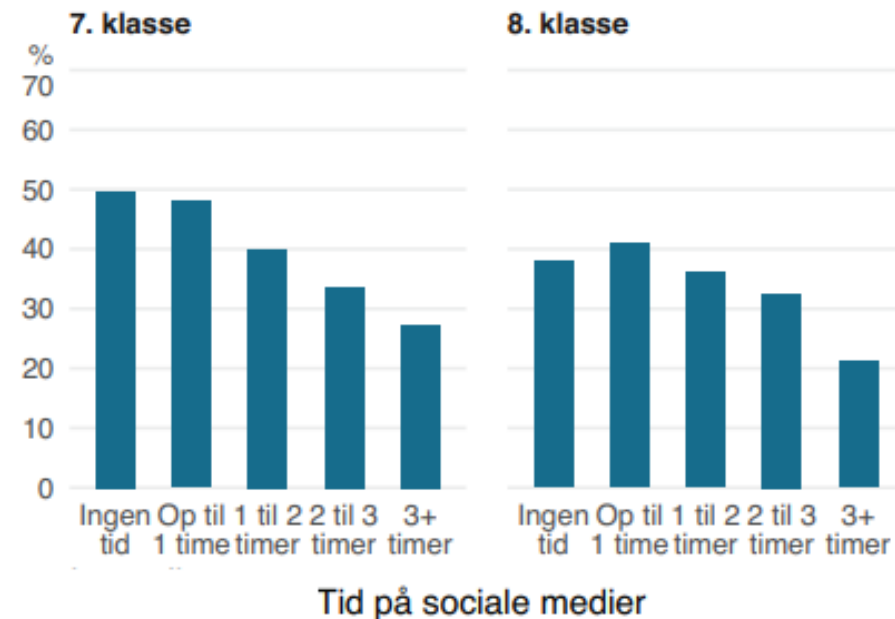
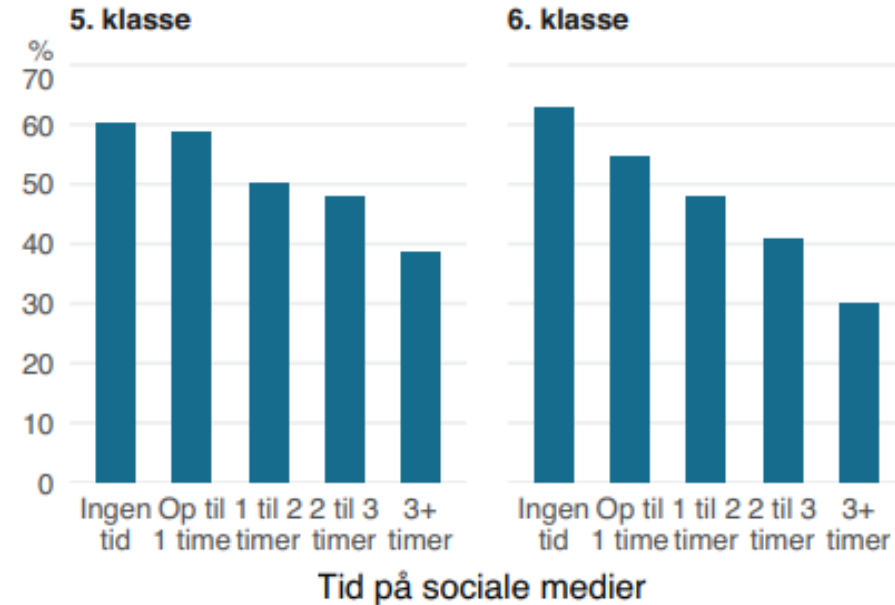

SOCIALE MEDIER

- *Børn og Unges læsning 2021.*
- Fritidslæsning og sociale medier

Figur 37. Andelen, der læser bøger mindst flere gange om uge af deres tidsforbrug på sociale medier

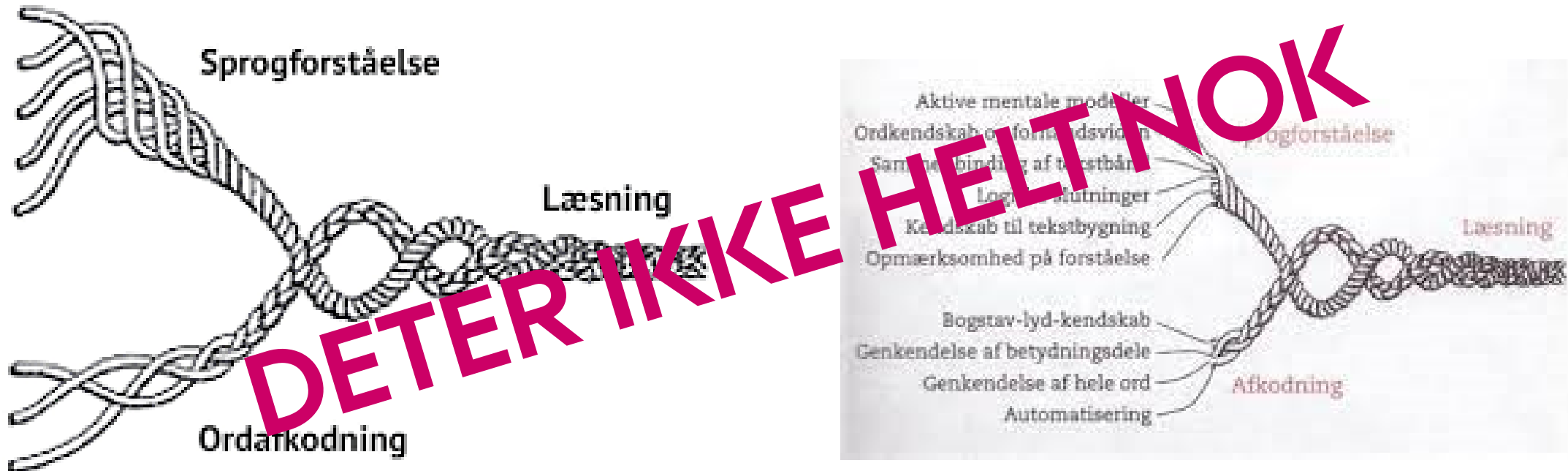

REFLEKSION

- Grupperne
- *Hvad tænker I om det?*

HVAD ER LÆSNING?

(Gough & Turner, 1986)

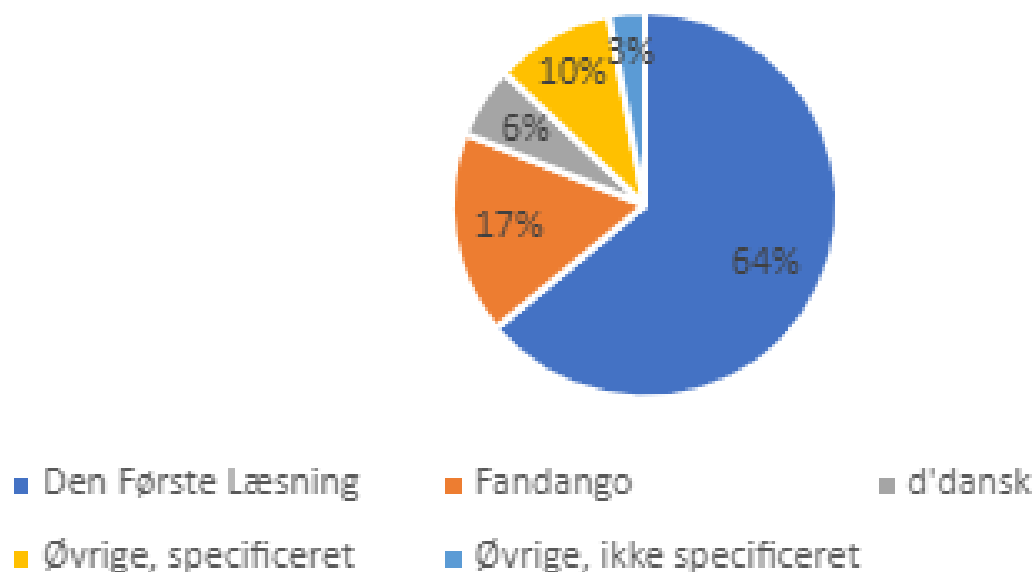
DEN BALANCEREDE TILGANG TIL LÆSNING

1. Eksplicit undervisning i afkodning, herunder fonologisk bevidsthed og det alfabetiske lydprincip.
2. Meget elevlæsning og udvikling af flydende læsning gennem varierede læseaktiviteter.
3. Et rigt tekstunivers til understøttelse af meningsorienterede læseaktiviteter.
4. Eksplicit undervisning i læseforståelse og læseforståelsesstrategier.
5. Meget skrivning som integreret del af læseundervisning, herunder fokus på skrivningens kommunikative funktion.
6. Fagligt varierede og indholdsrige emner.
7. Differentiering, både i balancen mellem afkodnings - og meningsorienterede aktiviteter samt forskellige læringsforudsætninger og -behov (Bremholm, 2017, s. 8586).

DE TRE MEST ANVENDTE LÆREMIDLER

- *Den første læsning*
- *Fandango*
- *d'dansk*

Læremidler anvendt i begynderundervisningen, PIRLS 2021

DE TRE MEST ANVENDTE LÆREMIDLER

- *Den første læsning*: Materialet er velfunderet i læsningens tekniske aspekter, men utilstrækkeligt i forhold til de meningsorienterede aspekter. Meningsfuld skrivning er nærmest fraværende.
- *Fandango*: Materialet tilgodeser på visse punkter i højere grad en balanceret tilgang til begynderundervisning med både tekniske og meningsorienterede aktiviteter, men med fokus rettet mod (op)læsning, litteratur og fiktionskompetence.
- *d'dansk*: Materialet harmonerer bedst med principperne for en balanceret tilgang til begynderundervisning i læsning. Materialet er dog stærkt afhængigt af, at lærere kan hjemskaffe den anbefalede litteratur til arbejdet med tekster.

INGEN AF DEM
LEVER OP TIL DET

DEN BALANCEREDE TILGANG

1. Eksplicit undervisning i afkodning, herunder fonologisk bevidsthed og det alfabetiske lydprincip.
2. Meget elevlæsning og udvikling af flydende læsning gennem varierede læseaktiviteter.
3. **Et rigt tekstunivers til understøttelse af meningsorienterede læseaktiviteter.**
4. Eksplicit undervisning i læseforståelse og læseforståelsestrategier.
5. **Meget skrivning som integreret del af læseundervisning, herunder fokus på skrivningens kommunikative funktion.**
6. **Fagligt varierede og indholdsrige emner.**
7. Differentiering, både i balancen mellem afkodnings- og meningsorienterede aktiviteter samt forskellige læringsforudsætninger og -behov. (Bremholm, 2017, s. 85-86).

ROSENBLATT

- **Efferent reading** (nytte læsning) refers to the type of reading in which the reader acquires a literal understanding of what the text says. The reader's selective attention extends beyond affect and personal feelings or impressions.
- **Aesthetic reading** (æstetisk læsning) refers to the type of reading in which the reader is focused on what he/she is 'living through' while reading and envisioning what is going on in the text. The reader's selective attention is focused on the personal cognitive and affective literary experience.
- Schools foster efferent readers (1982)

REFLEKSION

- Grupperne
- *Hvilken læseundervisning skal til for at få æstetisk læsning?*
- Rosenblatt 1982: Schools foster efferent readers
 - **Efferent reading** (nyttelæsning) refers to the type of reading in which the reader acquires a literal understanding of what the text says. The reader's selective attention extends beyond affect and personal feelings or impressions.
 - **Aesthetic reading** (æstetisk læsning) refers to the type of reading in which the reader is focused on what he/she is 'living through' while reading and envisioning what is going on in the text. The reader's selective attention is focused on the personal cognitive and affective literary experience.

SCENARIEDIDAKTIK I ET LÆSEPERSPEKTIV

DPU- DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

12. DECEMBER 2024

LEGENDE LÆSNING Gennem SCENARIEDIDAKTIK

SIMON SKOV FOUGT

LEKTOR

FAGLIGHED

- Didaktisk fagsprog

FAGLIGHED

REFLEKSION I GRUPPERNE

- Hvad er faglighed?

KAN BEATHE SKRIVE?

- Inspira tions ska ta log til fa ste la vn
 - Kon te kstua lise re t skrivning
 - 3 lek tion er
 - Be a the er ord blind
-
- Grup pe fe edba ck: Sta vning
 - Læ re re ns fe edba ck: Sta vning
 - Fa g lig he d?

GUIDESTIL-ALT.DK MELLEMLTRIN

-
- Larsson, 2018
 - Bo er ordblind
 - Faglighed?

DEN TRADITIONELLE SKOLE?

- Jesper-Wung-Sung: *En-to-tre-nu*
Meddigtning som hovedpersonen via blogs (Fougt, 2018)

BEGREBET FAGLIGHED

Aristoteles

- **Episteme: AT VIDE**
 - **Techne: AT KUNNE**
 - **Phronesis AT BEDØMME**
- Fælles Mål
 - Viden: **AT VIDE**
 - Færdigheder: **AT KUNNE**

DØMMEKRAFT

KONTEKST

BEGREBET FAGLIGHED

- Heinar (2013): Faglighed er en identitet, man *gør* inden for bestemte domæner i direkte eller indirekte interaktion med andre på bestemte måder, så man er genkendt som medlem af domænet af dets øvrige medlemmer.
- "...doing being some identity" (Gee, 2001, p. 27).
- *Epistemic frames*: "Collections of epistemologies that professionals use to make sense of their work" (Wenger, 1998, p. 100). Epistemology
- Wenger (1998): "Faglighed er et socialt konstrueret begreb, der handler om *det sociale* i sin kontekst og om interaktion med andre".
- Shaffer (2004) og etik: "Disciplines are ways of knowing, different ways of knowing, of deciding what is true and understanding" (Shaffer, 2004, p. 104). to the collective body of knowledge

**FAGLIGHED ER NOGET, MAN GØR
MED ETISK BEVIDSTHED
I KONTEKST!!!**

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

Viden, procedurer, opgaver og artefakter

Et sprog til at tale om verden og opgaver (begreber, diskurs), en viden om hvad der er og var i verden (fakta), opgaver der skal løses (procedurer), samt ting og redskaber og teknologier som anvendes til at løse opgaver (artefakter).

En systematisk tilgang til verden

En måde at stille spørgsmål, tilgå

En social konstellation

En selvforståelse (rolle) og en position (position), samt en måde at kommunikere (kommunikationsformer) og indgående forløb på (storylines).

En interesse

En måde at opfatte noget som værdifuldt og forkert (værdier), et fokus på løsning af opgaver (interesse) og en måde at handle på (motive).

Et perspektiv

En måde at opfatte hvad verdien er (epistemologi), og hvordan den kan forstås, tales om og tilgås på (epistemologi)".

Begreber

Metoder

Social konstellation

Interesse

Perspektiv

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

En læge, som har viden om medicin og kender metoderne til at give den, men som ikke har en bevidsthed om samarbejde med fx sygeplejersker, ikke har en interesse i at gøre patienten rask, og som dermed mangler perspektiv på verden er en **DÅRLIG LÆGE!**

Pseudofaglighed

PARADOKS: FAGLIGHED I DAG

- Beate: Faglighed = stavning
- Bo: Faglighed = stavning
- Jeppe: Faglighed = stavning
- Beates lærer: Faglighed = begreber
- "Jeppe"s lærer: Faglighed = begreber

Pseudofaglighed

FAGLIGHEDSOPFATTELSEN

- Lærere og elever slår ned på *det let målbare* (Friis, 2016)
- Det er let at forberede
- **PSEUDOFAGLIGHED**

- Kommunikationssituationer
- Eleven gør **NOGET**
- Til **NOGEN**
- For **NOGET**

- Feedback på det
- Faglighed!

FAGLIGHED

Hvor de får mulighed for at bringe **undervisning**
begreber, metoder, den sociale
konstellation, interesser og
perspektiver i spil.

sammen på
viden.

FAGLIGHED

REFLEKSION I GRUPPERNE:

- Kan I genkende det?
- Hvordan stemmer min opfattelse af faglighed overens med jeres?

LÆRINGSTEORI OG SCENARIEDIDAKTIK⁶²

Didaktisk fagsprog

LÆRINGSTEORI

REFLEKSION I GRUPPERNE:

- Hvordan lærer man bedst/ smartest?
- Hvad er god undervisning?

LÆRINGSTEORI

Behavoirisme

Psykologi (Watson)

Adfærd

Pavlov : Betingede reflekser (Hunde)

Adfærdsregulering

’Belønning og straf’

LÆRINGSTEORI

Instruktivisme

Psykologi

At hælde på

Overførsel af viden

Tomme kar

Tankpasserpædagogik

LÆRINGSTEORI

Konstruktivisme

Psykologi/Sociologi

Læring er en mental aktiv proces

Piaget

Læring = omstrukturering af mentale skemaer

Som er individafhængig

Den lærende lærer-subjektivt

LÆRINGSTEORI

Socialkonstruktivisme

Sociologi

Berger og Luckmann

Læring er en social proces

Samkonstruktion af viden

Meningsforhandling

MEN

- Kritik af socialkonstruktivismen
 - Alt er jo ikke til forhandling
 - "Viden" findes
 - Det skal eleverne lære
-
- Der er intet i vejen med at fortælle eleverne ting
 - Det er jeres opgave
 - Men arbejdsformen har betydning

SOCIALKONSTRUKTIVISTISK LÆRINGSTEOR

- Der er meget bredt forskningsmæssigt belæg for, at den bedste måde at lære på er ved i en **social sammenhæng** at **forholde sig til et problem** i et **meningsfyldt *scenarie*** (et forestillings- og handlingsforløb med flere mulige udfald) (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2011, 2012; Fougts, 2015, 2017; Blumenfeld, Kempner, Krajcik & Blumenfeld, 2006; Shaffer, 2006; Bundsgaard, 2005; Dewey, 1906)
- **Det faglige skal *anvendes***. Fx ved at udarbejde en reklame for egen skole, at fremstille boganmeldelser til gavn for andre, søge jobs, udarbejde rejsebeskrivelser, fremstille bræt- eller computerspil, lave cirkus osv.
- **SAMARBEJDE** med nogle, der er gode til noget andet end mig

SCENARIEDIDAKTIK

Scenariedidaktik er anvisning på at planlægge, gennemføre og evaluere

”Scenariebaseret undervisning [som] er undervisningsforløb, hvor eleverne sammen simulerer – evt. i roller – en meningsfuld praksis frem mod et produktionsmål” (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2017)

”Produkt” = fysisk, psykisk.. frem mod **MOD NOGET TIL NOGET**

Faglighed skal anvendes i et **Produktion** perspektiv

Produktionsmål: Et **Produktion** (læring er deltagelse)

Med **FUNDERET I VERDEN UDEN FOR SKOLEN** uden for skolen:- Og praksisformer fra dom **Produktion** uden for skolen (Hanghøj et al., 2017)

MOD NOGET TIL NOGEN FOR NOGET

BOGANMELDELSER

DPU- DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

12. DECEMBER 2024

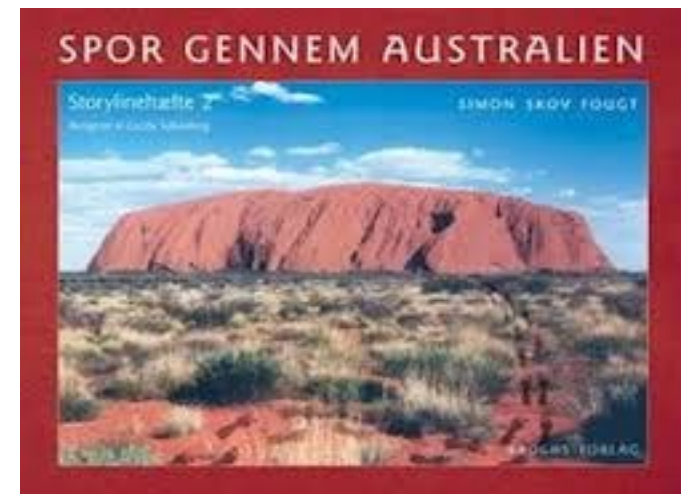
SIMON SKOV FOGT

LEGENDE LÆSNING GENNEM SCENARIEDIDAKTIKLEKTOR

SPOR GENNEM AUSTRALIEN (2001)

-
- *En gruppe unge danskere er gennem Undervisningsministeriet blevet valgt til at deltage i en 3-ugers udvekslingsrejse til Australien, arrangeret af Dansk-Australisk Forening i sporene på Burke og Wills*
 - Hvorfor er du blevet valgt?
 - Hvordan ser en turistbrochure om Australien og gode råd om bagage mon ud?
 - Hvad viser jeres guide jer i Sydney?
 - Hvad skriver jeres figur i postkortet hjem?
 - Hvad ser I på museet om Australiens historie?
 - Hvad koster rejsen?/Budget
 - Ansøgning om støtte...

SPILFABRIKKEN

HJÆLPEMIDLER TIL MENNESKER MED DEMENS

Automatisk lys
My Light

BØRNENES ÆGENULANDSKALENDER

Etiopien | Website med elevprod. x +

2020.u-landskalender.dk/laerere/materialet/website-med-elevproduktioner/

BØRNENES ÆGENULANDSKALENDER

Gå til 2019: Trækfuglen ▶

- Forside
- Materialet**
- Elevbogen
- Website med elevproduktioner**
- Årets film
- Opgaver og forløb
- Værktøj til læreren

Bestil

- Inspirationskursus
- Gratis skolebesøg
- Bestil materialet
- Bestil nyhedsbrev

Info

Web: Eleverne går på opdagelse – og kan også lave fotohistorier eller en virtuel lågekalendar

Undervisningsmaterialet omfatter stærk IT-læring, der er skræddersyet, så det både er fagligt, nemt og engagerende. Hele tiden har eleverne alt, hvad de skal bruge, lige for hånden.

Der er dels et opdagelses-univers, hvor eleverne selv undersøger Etiopien. Dels er der to gratis web-værktøjer med Uni-Login, hvor de laver flotte, digitale produktioner og arbejder med Det 21. århundredes kompetencer.

E-Mail Del på facebook Print

Opdag Etiopien

På denne del af hjemmesiden kan eleverne frit gå på opdagelse. Her får de bred baggrund om landet og om dagliglivet for børnene der. De kan også bruge tiden som research til opgaverne.

Bestil klassesæt nu

Trykt klassesæt 249 kr

- 30 elevbøger
- 2 lærervejledninger
- Adgang til app og web

LÆRERVEJLEDNING

ØRKENPIGEN

MATEMATIKCASEN: NYT GULV PÅ BYTORVET

76

Byrådet: ”Forskønnelse af bytorvet”

Cairo -flise n

DILEMMASPILLET 9. APRIL

DILEMMASPILLET 9. april 1940

- Start spillet
- Galleri
- Om spillet
- Holdet bag

VELKOMMEN TIL DILEMMASPILLET 9. APRIL

Anden Verdenskrig er brudt ud i 1939, og Danmark har erklæret sig neutral. Men nu er der frygt for, at Tyskland måske vil angribe. I spillet indtager du rollen som statsminister Stauning 8. april om aftenen, og du skal nu vælge, hvad Danmark skal stille op. Undervejs kan du dog spørge dine rådgivere til hjælp, som fx udenrigsminister Peter Munch.

Dilemmaspelet 9. april tager udgangspunkt i Danmarks situation umiddelbart før den tyske besættelse 9. april 1940 og lader dig bestemme, hvad der nu skal ske. Resultatet af dine valg er historikernes bedste bud på, hvad der ville være sket – hvis nu ...

START SPILLET

HENVENDELSE OM DENNE SIDES INDHOLD: [DANMARKSHISTORIEN@CAS.AU.DK](mailto:danmarkshistorien@cas.au.dk)
REVIDERET 11.07.2014

Institut for Kultur og Samfund
Historisk Afdeling
Aarhus Universitet

Jens Chr. Skous Vej 5
8000 Aarhus C

danmarkshistorien@cas.au.dk

DEN LOKALEVEROMODA

Produktiv undervisning: Til noget for noget

Eleverne skal handle

UDEN FACIT

← Hvad skal eleverne **LAVE?**

Hvad skal eleverne **LÆRE?** →

LYSET PÅ SKOLESTIEN

Eleverådets ønske om lys på en cykelsti i kommunen
Gentagne forsøg på kontakter til kommunalbestyrelsen
Producerede en avis herom 500 eksemplarer
3 mdr. senere var der lys

SPILLET OM MAGTEN

- Politikere
- Spindoktore
- Journalister mv.

- 3. kl.
- Valgplakater - DF
- DGF

DRAMA STUDIO

Sådan skaber jeg læselyst ved hjælp af Drama Studio

Sara Elisabeth Rygaard Carstensen (SR) er lærer på Hobrovejens skole i Randers.

Den daglige læsetræning er utrolig vigtig for vores elever, men desværre sker det en gang imellem, at eleverne mister lysten og motivationen til at læse.

Jeg har nogle elever i min 2.klasse, som desværre har været kørt træt i den daglige læsning. Læsningen var blevet en sur pligt og en daglig kamp, som ofte endte i konflikter. Der skulle derfor findes en anden løsning end de traditionelle bøger. Jeg valgte derfor, at satse på, at Drama Studio (også) kunne gøre forskellen her.

SCENARIEDIDAKTIK SEMANTISK

Sammensat substantiv

Scenaried id a ktik

SCENARIØIDAKTIK

Renæssancens *commedia dell'arte*-teater

- Teaterstykker baseret på løse skitser af det dramatiske forløb, og som skuespillernes så improviserede inden for.

Et scenarie = en løs skitse for et handlingsforløb, som kan gå i mange retninger.

Et scenarie = et forestillings og mulighedsrum

Forestillingsevnen: Dramatic rehearsals': Mulige udfald (Dewey 1916; 1922)

- *Det regner...*
- *Jeg skal til Nørre Nissum*

Et scenarie = **UDEN FACIT**

SCENARIØDIDAKTIK

Et scenarie = et komplekst problem

Et komplekst problem = kan løses på mange måder

Et komplekst problem **UDEN FACIT**

En andengradsligning = simpelt problem

Har et facit

SCENARIØDIDAKTIK

”Wicked problems” (Rittel, 1972)

‘Onde problemer’

Uden facit

Ved ikke, hvornår det er løst

Løsning på ét problem medfører nye (fx kloakker, plov,

Corona ..)

Dilemmaer

SCENARIØIDAKTIK

Muligheder, dilemmaer eller wicke d problems

Et scenarie **UDEN FACIT**
UFORUDSIGELIGHED

RAMMESÆTNING!

FIGUR 1.15. Et opdateret design (her *Baby Bear*).

SCENARIØDIDAKTIK

Didaktikkens tre grundspørgsmål (den brede betydning)

Hvad skal jeg undervise i - INDHOLD

Hvordan skal jeg gøre det METODER

Hvorfor? - BEGRUNDELSER

SCENARIEDIDAKTIK

INDHOLD: Undervisning, der tager udgangspunkt i scenarier med wicked problems

METODE: Gennem faseopdelte processer, der munder ud i et produkt **til nogen for noget**

Hvor eleverne kan handle

BEGRUNDELSER: Fordi der er et markant læringseffekt

- Indhold fra fagene**
- Der er bredt brug af både ældre og moderne læringsteorier
f.eks. på er projektorienteret undervisning, hvor man
arbejder på et **meningsfyldt problem** i en **meningsfuld, social situation**, fordi
det er en forordrende på motivation og læring (fx Bundsgaard, Misfeldt &
Metzner, 2011, 2012; Blumenfeld, Kempler, Krajcik & Blumenfeld, 2006; Shaffer,
2006; Bundsgaard, 2005; Dewey, 1906)(Fougt, 2013, p. 120)

LÆRINGSTEORI

- **REFLEKSION I GRUPPERNE**
- Hvordan stemmer mit syn på læring overens med jeres?

PLANLÆGNING AF SCENARIEBASERET UNDERVISNING

DPU- DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

12. DECEMBER 2024

LEGENDE LÆSNING GENNEM SCENARIEDIDAKTIK

SIMON SKOV FOUGT

LEKTOR

PAUSE

DPU- DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

12. DECEMBER 2024

LEGENDE LÆSNING GENNEM SCENARIEDIDAKTIK

SIMON SKOV FOUGT

LEKTOR

VELKOMMEN TIL PANDADESIGN A/S

- Odense Kommune har bedt jer komme med jeres bedste bud på teknologiske hjælpemidler, der kan indgå i plejen af mennesker med demens.

VELKOMMEN TIL PANDADESIGN A/S

-
- Jeres umiddelbare reaktioner?

MENNESKER MED DEMENS

- Hvad ved I om det?
- Hvad kender I til det?
- Hvad tænker I om at bruge teknologiske hjælpemidler i pleje af mennesker med demens?

SYGDOMMEN DEMENS

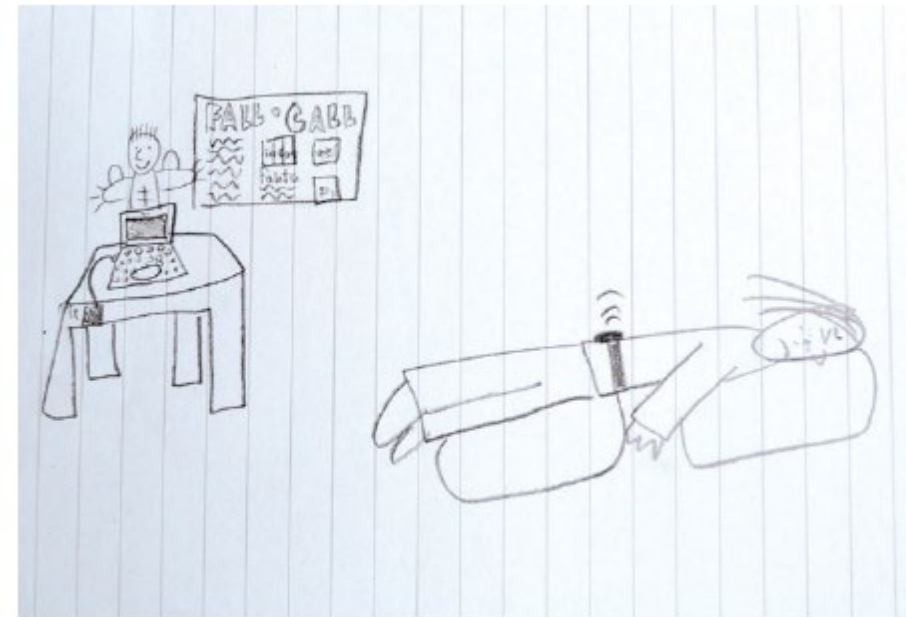
- Find viden om sygdommen demens: Hvad er mennesker med demens' kognitive udfordringer?

IDÉUDVIKLING

- Hvilke umiddelbare idéer har I til, hvordan teknologi kan hjælpe i plejen med mennesker med demens?

FIGUR 1.11. Fra skitse til prototype og test af *Fall Call*.

EVALUERING

- Hvad tænker I umiddelbart om elevernes idéer?
- Hvad er jeres umiddelbare reaktioner på forløbet?

FØRSTE SKRIDT: SCENARIE OG PRODUKT

DPU- DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

12. DECEMBER 2024

LEGENDE LÆSNING Gennem SCENARIEDIDAKTIK

SIMON SKOV FOUGT

LEKTOR

PROJEKTARBEJDE OG LÆRINGSMÅL

Projektarbejdet drukner i produktmål (Bundsgaard, 2005)

”Vi vil filme!” (Fougt, 2015)

SCENARIEDIDAKTIK

- Udfordringen i scenariebaserede undervisningsforløb er at balancere scenarioniveau (produktion) i forhold til skolen (læring)

Undervisningsniveauet: Læring: Skrive for at lære

Scenarioniveauet: Produktion: Skrive for at afdekke sandhed

- Spilfabrikken: Løn- og arbejdsforhold
- Sporgennem Australien: Pakkede kufferten
- Filminstruktøren Kathrine (Heltmar, 2017)

SCENARIEBASERET UNDERVISNING

TO VEJE TIL PLANLÆGNING

- **NOGET TIL NOGEN FOR NOGET**
- **FRA UNDERVISNINGSNIVEAUET:** Hvad skal eleverne lære **FRA FAGET**
- I hvilket scenarie gør man det?
- **FRA SCENARIENIVEAUET:** Hvad skal eleverne lave **FRA SCENARIET**
- Hvad kan eleverne lære af det?
- **NOGET TIL NOGEN FOR NOGET**
- UDEN FACIT

TO VEJE TIL PLANLÆGNING

Fra faget/UNDERVISNINGSNIVEAU

- Mine elever skal lære ...→
- I hvilken scenario i verden uden for skolen ville det være meningsfuldt?
- I hvilken scenarier anvendes den ønskede faglighed?

Fra scenariet/SCENARIENIVEAU

- Avis → Hvilken danskfaglighed kan vi finde i det?
- Reklamebureau → Hvilken danskfaglighed kan vi finde i det?
- Kommunikationsbureau → Hvilken danskfaglighed kan vi finde i det?
- Butiksgade → Hvilken danskfaglighed kan vi finde i det?
- Inspirationskatalog til udklædning → Hvilken danskfaglighed...

VÆLG ET SCENARIO

- Hvad skal eleverne lære? **FRA FAGET**
- I hvilket scenario gør man det?

- Hvad skal eleverne lave? **FRA SCENARIET**
- Hvad kan eleverne lære af det?

- NOGET TIL NOGEN FOR NOGET
- UDEN FACIT

VÆLG ET PRODUKT

- Hvad skal eleverne producere?
- Til hvem?
- Hvorfor?

PLANLÆGNING AF SCENARIEBASERET UNDERVISNING ON FIREMODELLEN

DPU- DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

12. DECEMBER 2024

LEGENDE LÆSNING Gennem SCENARIEDIDAKTIK

SIMON SKOV FOUGT

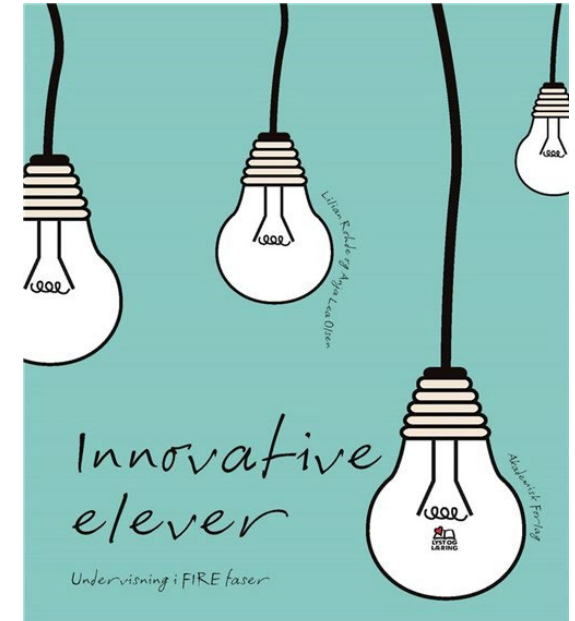
LEKTOR

FASER: FIRE-MODELLEN

FIRE-modellen (Rohde & Olsen, 2014)

- Forståelse
- Idégenerering
- Realisering
- Evaluering

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

ON FIREMODELLEN

ON FIRE -modellen: Elevernes livsverden vs. højtspecialiseret faglighed (Fougt & Philipps, 2020)

- Oplevelse
- Nære livsverden
- Forståelse
- Idégenerering
- Realisering
- Evaluering

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

DEMENS CASEN: ETON FIREFORLØB

- Oplevelse: **HEY-sætter scenen**: Film om sygdommen demens
- Nære livsverden: **Elevernes livsverden**: Eleverfaringer med sygdommen
- Forståelse: **Ét fagligt hovedfokus**: Foredrag om demens
- Idéudvikling: **Planlæg produktion**: Hvad vil I lave?
- Realisering: **Producer**
- Evaluering: **Evaluer**

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

OLEVELSE

- Start forløbet med en oplevelse, der viser dem feltet
- Dette findes i verden.
- **Alzheimers:** <https://www.youtube.com/watch?v=Fz8ACEu7Lho>
- **Nudging:** <https://www.youtube.com/watch?v=cbEKAwCoCKw>
- **Krig:** <https://www.youtube.com/watch?v=RBQ-IoHfimQ&feature=youtu.be>

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

REFLEKSIONSDISKUSSION

Hvilken oplevelse kunne vores forløb starte med?

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

NÆRE LIVSVERDEN

- Hvordan ser det ud i elevernes verden
- Vores syn på ...
- Vores erfaringer med ...

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

REFLEKSIONSDISKUSSION

Hvordan kunne vi inddrage elevernes nære livsverden?

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

FORSTÅELSE

- At klæde eleverne på fagligt til at håndtere den produktion, forløbet handler om
- Projektarbejdet drukner i produktmål (Bundsgaard, 2005)
- Virkeligheden er kompleks (scenarie niveau)
- Den faglige fordybelse: **UNDERVISNINGSNIVEAU**

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

REFLEKSION VS. FORSØG

Raketaffyringsforsøg i 6.kl. (Barron et al., 1998)

- Trial and error

Erhvervsskoleelever og lagerindredning (Dilemma (urg 2013)

- Forskellige varegrupper
- Forskellig størrelse og vægt
- Forskellig efterspørgsel
- Trial and error

FORSTÅELSE

- Ét – og kun ét – fagligt hovedfokus
- Fx opstarten af Forståelsefasen
- Kursus, faglige input
- UNDERVISNING

FORSTÅELSE

- 6. Panda – på undervisningsniveau
- Panda Design – på scenarioniveau

FORSTÅELSE

Demenscasen

Undervisning i sygdommen demens: Faglig leder fra et plejehjem + film og undervisningsmateriale

FORSTÅELSE

Interviews

Verden uden for skolen

Mennesker med demens

- Besættelsen
- Børn
- Aktiviteter
- Hente børn
- Bamse

FORSTÅELSE

- Undervis i det (undervisningsniveau)
- I dette forløb skal eleverne lære at...(læring)
- Det skal de gøre ved at...(handling)

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

REFLEKSION/DISKUSSION

- Hvilket fagligt område skal vi undervise eleverne i?
- Hvad skal eleverne læse?

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

IDÉUDVIKLING

- At komme på idéerne : **SCENARIENIVEAU**
- Vent nu med at gå videre, til de er klar
- Idéudvikling – sorter til – a fprøv/ undersøg – sorter fra - vælg

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

REALISERING

- At udføre idéerne: **SCENARIENIVEAU**
- Hold fast i det faglige hovedfokus
- Sorter fra

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

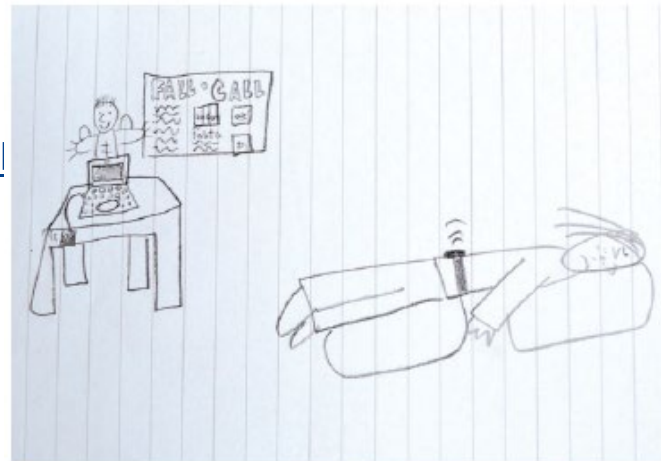
Realisering

Evaluering

KONSTRUKTION

- Af protoyyper
- **Klimaks: PITCH à la Løvens Hule**
- Eleverne ser et afsnit af *Løvens Hule* [kortligning](#)
- Prototypekonstruktion
– *Fall Call*

EVALUERING

- Eva lue ring på **SCENARIENIVEAU: Produktet, scenariet**
- Eva lue ring på **UNDERVISNINGSNIVEAU: Læring**
- Hold fa st i det fa glige hove d fokus

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

TRE DIDAKTISKE FIFS:

1. VURDERINGSFOKUS

DPU- DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

12. DECEMBER 2024

LEGENDE LÆSNING GENNEM SCENARIEDIDAKTIK

SIMON SKOV FOUGT

LEKTOR

HJÆLP: VURDERINGSFOKUS

- Holistisk vurdering ("De røde stregers tyranni")
- Vurdering af **få, udvalgte** faglige områder i hver fase:
- **Vurderingsfokus** (Fougt, Berge, Gedde-Dahl & Øgreid, 2014)
- Orienter eleverne mod (udvalgte dele af) **det faglige**
- **Orienteret autonomi** (Højgaard, 2006)
- ELEVERNE SKAL KENDE DEM

STRUKTUR

VURDERINGSFOKUS

- Overvej to-tre vurderingsfokuser i hver fase (ON FIRE)
- Forhold dem til det overordnede læringsmål
- Begræns verden
- Sorter fra

REFLEKSION/DISKUSSION

- Vælg to vurderingsfokuser i én fase i jeres forløb? Det vil vurdere eleverne fagligt på i fasen

TRE DIDAKTISKE FIFS: 2. TIMEOUTS

DPU- DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

12. DECEMBER 2024

LEGENDE LÆSNING GENNEM SCENARIEDIDAKTIK

SIMON SKOV FOUGT

LEKTOR

TIMEOUTS

- Den virkelige verden ('PRODUKTION') vs. undervisning (LÆRING)

TIMEOUTS: INDE I OG UDE AF SCENARIET

Nortvig, Jørnø & Gunnensen, 2017

IDEUDVIKLING – DEMENSFORLØBET

Viden om demens

Interview med beboerne

De siger jo ikke, hvad de vil have

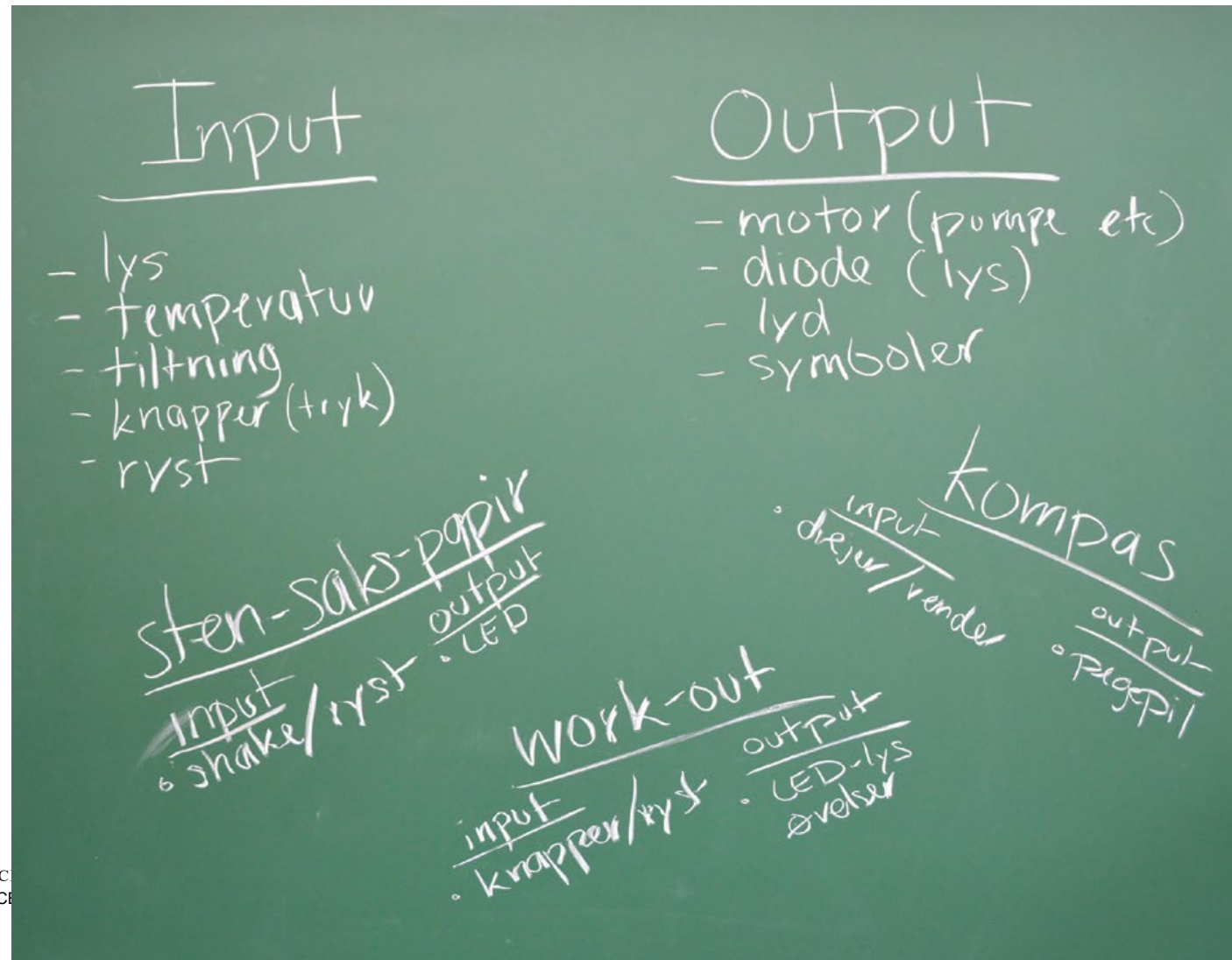
Vores fejl: Idémylder uden hensyntagen til realiserbarhed **endelig**

- Virtual reality-univers
- Chatbot – Siri
- Klædeskabet
- Faldalarm
- Automatisk lys
- Kaffe

TIMEOUT: DEMENSBORLØBET

- Læreren kalder *timeout*
- **Stærkere heste eller biler?**
- Henry Ford
- Udfordringer (målgruppen)
- Micro:bittens affordanser
- Input og output
- Undervisningsniveau

REFLEKSION/DISKUSSION

- Hvilke mulige timeouts kunne komme på tale?

TRE DIDAKTISKE FIFS:

3. SCENARIEFRAGMENTE

DPU- DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

12. DECEMBER 2024

LEGENDE LÆSNING GENNEM SCENARIEDIDAKTIK

SIMON SKOV FOUGT

LEKTOR

AT ØVE SIG

- Selvfølgelig bliver man bedre af at øve sig
- Hvis man har et projekt

**Viden er fandme ikke
et synspunkt**

Anja C. Andersen

- Træning i kontekst er spild af tid!

FULDE SCENARIER OG SCENARIEFRAGMENTER

Fulde scenarier (Fougt, 2015, Fougt & Philipps, 2020)

- Professionsscenarier
- Hverdagsscenarier
- Litterære scenarier
- Æstetiske scenarier

Scenariefragmenter (Fougt, 2015): Vi opøver et delelement
MED HENBLIK PÅ et scenarie

FULDE SCENARIER OG SCENARIEFRAGMENTER

- Undervisningsforløb i teknologiforståelse: Udvikle teknologiske hjælpemidler til mennesker med demens
- HELT NYT FAGFELT
- Klassen havde aldrig arbejdet med teknologiforståelse
- Fagligt fokus på sygdommen demens
- Kort introduktion til micro:bitten
- Da de så skulle udvikle løsningerne, fandt vi ud af, at de kunne for lidt programmering
- Vi skulle have lavet et scenariefragment om, hvordan micro:bitten virker **før** forløbet

REFLEKSION

- Hvad skal eleverne kunne inden forløbet sættes i gang?
- = Hvilke 1-2 scenariefragmenter skal de have gennemført inden?

SPØRGSMÅL?

DPU- DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

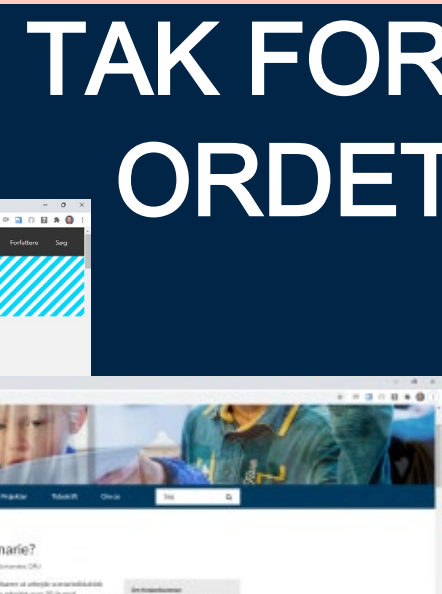
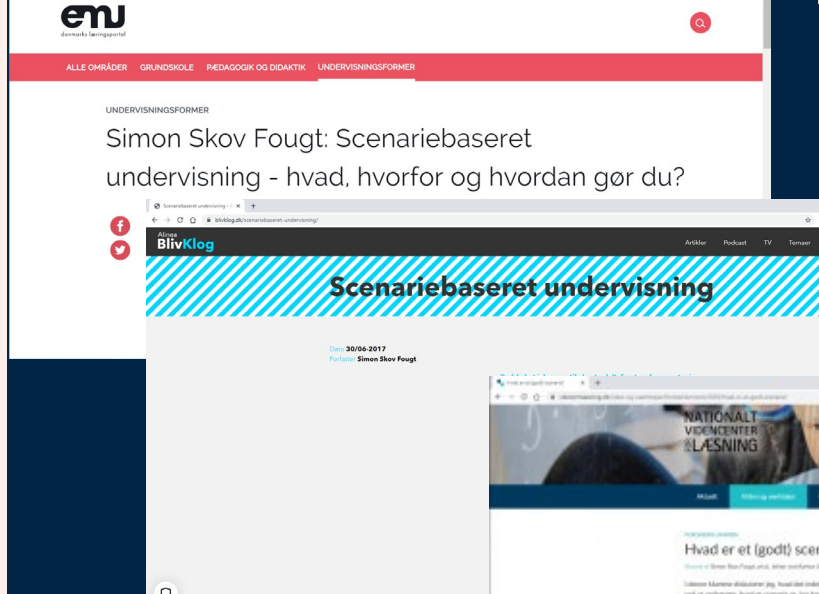
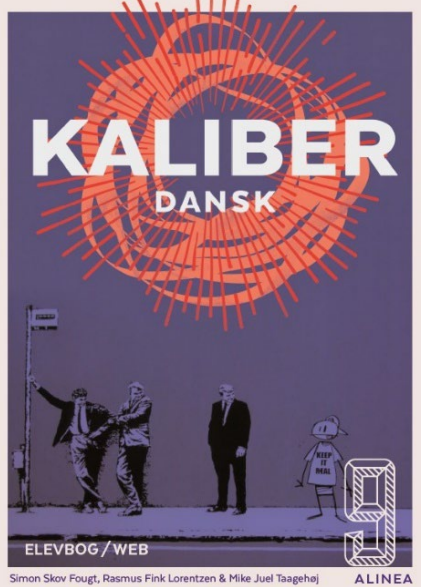
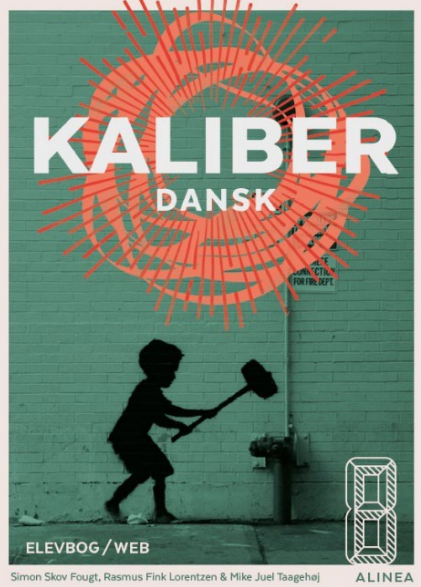
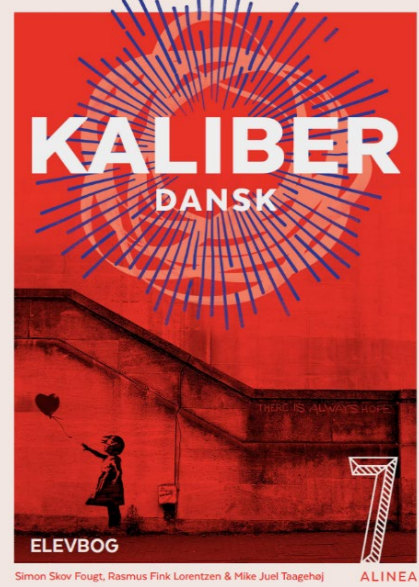
12. DECEMBER 2024

LEGENDE LÆSNING GENNEM SCENARIEDIDAKTIK

SIMON SKOV FOUGST

LEKTOR

simon-skov-fougtdk

simon@fougtdk